Nekonečný příběh

Martina Lanžiho broumovského děkana

Adalbert

měsíčník královéhradecké diecéze
6/2021 / ročník XXXI / 29 Kč

12 Ani v lese nelze nic bez naděje
14 Příběh zachráněné kaple
22 Osobnosti diecéze: Hana Koudelková
23 Historie Brandlova obrazu

Fotografické aktuality z královéhradecké diecéze

Katedrála Svatého Ducha 23. 4. – udělení akolytátu kandidátům trvalého jáhenství

Hora Matky Boží u Králík, 1. 5. – biskup Josef Kajnek vysvětil novou kapli sv. Josefa v areálu kláštera

Koclířov, 1. 5. – zahájení hlavní poutní sezóny

Slatiňany, 1. 5. – setkání u hrobu sr. Elišky Pretschnerové

Hradec Králové, 7. 5. – bohoslužba k 10. výročí biskuského svěcení Mons. Jana Vokála

Katedrála Svatého Ducha, 22. 5. – requiem za 23. královéhradeckého biskupa Karla Otčenáška

Z obsahu

5 rozhovor
Byli jsme připraveni
Martin Lanži

11 jak to vidím já
Čas je hřivna...

12 aktuality z diecéze
Ani v lese nelze nic bez naděje
14 Příběh zachráněné kaple

16 knihy
Josef Cibulka: kněz, pedagog a historik umění
Jany Sieberová: Bůh je můj životní program

18 osobnosti diecéze
V životě jde o okamžiky
Hana Koudelková

24 ČM Fatima
Za Pannou Marií i za koláči

25 historie
Zvon v kostele Panny Marie v Hradci Králové (2)

29 Papežská misijní díla

31 Charitní listy

Evidenční číslo: MK ČR E 10261.
Měsíčník. Vydává:
Biskupství královéhradecké,
Velké náměstí 35,
500 01 Hradec Králové.
Adresa redakce:
Tiskové oddělení, Velké nám. 35,
500 01 Hradec Králové,
tel.: 495 063 422,
e-mail: adalbert@bihk.cz
Šéfredaktor: Pavel J. Sršeň

Sazba: Pep-in, s.r.o.
Tisk: Tiskárna v Ráji, s. r. o., Semtín.

Cena: 29 Kč.
Roční předplatné: 319 Kč.
Bank. spoj.: Raiffeisenbank, a. s., Hradec Králové,
č. ú. 1016004393 /5500,
variabilní symbol 551,
specifický symbol je evidenční číslo čtenáře (viz adresní štítek).

ISSN 2570-7531

Větší část redakce Katolického týdeníku, která se během pandemie, stejně jako v mnoha dalších firmách, mohla „vídat" jen online. Snímek Jana Podhorská

Radovat se z maličkostí

Když listuji novinami za poslední rok, dochází mi, jak mimořádný byl. V Katolickém týdeníku pracuje většina redaktorů více než 10 let. A přesto i pro ně, kteří toho tolik zažili, byl zcela nový. Kromě nutnosti pracovat na dálku z domova, což je pro chod novin zmrtvující, se zde některá témata objevila vůbec poprvé. Třeba návody, jak uspořádat v rodině domácí bohoslužbu nebo jak si doma požehnat adventní věnec. V titulcích článků o svátcích, jaké tu ještě nebyly, se postupně prostřídaly Velikonoce, advent, Vánoce, postní doba a opět Velikonoce.

Věnovali jsme více pozornosti práci lidí v pečovatelské službě, domovech seniorů, nemocnicích, ale i ve školách, věznicích a na charitních linkách pomoci. Daleko více jsme kontaktovali psychoterapeuty, aby poradili čtenářům: jak si uchovat duševní zdraví, jak neupadnout do závislostí na alkoholu či počítačích, jak zapojit děti do domácích prací, jak žít pospolu na malém prostoru, ale i jak lépe zvládat samotu. Naše externí autory, z jejichž textů je velká část týdeníku utkaná, jsme prosili o křesťanské reflexe témat jako je strach, naděje, samota, nadhled nebo život v přítomnosti. Rozšiřovali jsme si obzory o filmy přes internet, ale i o knihy, navzdory zavřeným knihkupectvím. A zvali jsme do přírody, poslouchat zpěv ptáků, jak chválí Boží stvoření, i spatřit svět s nadhledem z výšky kopců. Snažili jsme se povzbuzovat ke čtení Písma, tichu, vypínání soustavných zpráv, toleranci k druhým, laskavosti, pomoci a také k radosti z maličkostí. Všichni jsme si rázem uvědomili, proč je důležité společenství, druzí lidé, další věřící. Přitom jsme se také ohlédli za inspirujícími životy řady osobností, které nás opustily.

K pandemii se přidávají problémy naší demokracie a veřejný prostor zaplavují ve vlnách falešné zprávy. Lidé věří kdejakému nesmyslu. O to více se musíme zaměřit na to, čím „krmíme" svou mysl a úsudek: v záplavě zpráv se učit podobně jako v lese „sbírat jen ty jedlé houby". Pokoušeli jsme se proto pomoci lidem zorientovat se ve očkování i v pandemických opatřeních, aby mohli žít svůj každodenní křesťanský život v této těžké době informovaně a zodpovědně. Například tak, jak to říkal kandidát blahořečení, jezuita a uznávaný novinář P. Adolf Kajpr: v jedné ruce držet růženec a ve druhé noviny.

A co jsme se tím vším znovu a znovu učili my sami? Slovy apoštola Pavla: *„Ani smrt ani život, ani andělé ani mocnosti, ani přítomnost ani budoucnost, ani žádná moc, ani výšiny ani hlubiny, ani co jiného v celém tvorstvu nedokáže nás odloučit od lásky Boží, která je v Kristu Ježíši, našem Pánu"* (Řím 8,38-39).

Kateřina Koubová, šéfredaktorka Katolického týdeníku

Byli jsme připraveni

Baroko nebyla doba temna, **Broumovsko** je toho jasným důkazem. V bývalých Sudetech se před více než třemi sty lety zrodil ojedinělý soubor barokních kostelů, jehož duchovními otci byli osvícení opati benediktinského kláštera Tomáš Sartorius a především jeho nástupce Otmar Daniel Zinke.

Je požehnáním pro kraj na česko-polské hranici, že v jejich stopách se vydali naši současníci. Připouštějí sice, že tady lišky možná dávají dobrou noc, ale dobře vědí, že Bohem zapomenutý není. V Broumově na česko-polské hranici slouží už čtrnáctým rokem P. Martin Lanži. Právě tady se zrodil jeden ze zázraků českého baroka – impozantní klášter, dnes národní kulturní památka, a ve vsích kolem farní kostely, všechny z první poloviny 18. století. Jejich stav byl ještě před pár lety, až na výjimky, velmi žalostný. Proto duchovní, původem ze Slovenska, s nepříliš početnou farností začal usilovat o jejich záchranu. Sešli jsme se na broumovské faře. Vikář Norbert Josef Zeman († 2013), za kterým jsem tam dlouhé roky jezdívala, by byl mile překvapen, jak se změnila. Citlivá přístavba z roku 2019 přispěla k modernímu využití starobylého objektu. Dlužno ovšem předeslat, že to není původní fara. Jsme na území, které spravovali benediktini, nejstarší řeholní řád v západní Evropě, na Broumovsko přišli před více než osmi sty lety. Po vysídlení sudetských Němců museli mniši z kláštera odejít. Po nástupu děkana Stanislava Šroufka se sídlem duchovní správy stal navenek až trochu impozantně působící dům v bezprostřední blízkosti děkanského kostela sv. Petra a Pavla, který je součástí bývalých broumovských hradeb. Nikdy nebyl koncipován jako farní budova, do roku 1955 v něm přebýval zvoník. Část budovy je z doby kolem roku 1710.

V ještě mnohem starší části fary se nachází freska Posledního soudu, dnes označovaná jako Triumf smrti. V minulosti to bývala márnice a úplně původně možná soukromá kaple. Pan vikář Zeman tam skladoval dříví na otop fary.

> Zrovna jsem zamykal kostel, když jsem byl jsem svědkem „lurdského zázraku“. Opodál stála skupina starších lidí, kteří začali odhazovat berle, a co jim síly stačily a tělo umožnilo, běželi ke kostelu.

„Dřevo jsem ztopil a objevila se freska,“ líčil okolnosti objevu s úsměvem Martin Lanži. Žádný mimořádný objev to ovšem nebyl. Lidé znalí historie a místních podmínek o fresce věděli. Nynější padesátníci vzpomínají, že o ní mluvili jejich učitelé při výuce. Uvědomil jsem si, že když opravujeme střechy, okna a fasády, měli bychom se pustit i do něčeho, co povznese ducha. Když pak přijel v říjnu 2012 prof. Jan Royt (český historik umění, hlavním předmětem jeho zájmu je křesťanská ikonografie a středověké malířství) a spatra popisoval, co všechno na té fresce vidí, řekli jsme si, že ji zkusíme zpopularizovat. Když přijede turista do Broumova, jde většinou do dřevěného kostela na hřbitově, který je národní kulturní památkou. Pak navštíví klášter a až bude cestou k autobusu sestupovat po schodech vedle fary, mohl by si ještě prohlédnout fresku Posledního soudu. Podle prof. Royta ji lze datovat do roku 1320, což jsme v době Jana Lucemburského, čili ještě před Karlem IV.

Asi bychom měli fresku trochu čtenářům popsat.

Velké nástěnné malbě vévodí Kristus v mandorle, po stranách jsou napravo sv. Jan Křtitel, nalevo Panna Marie. Za sebou mají postavy andělů, každý z nich drží nástroje ukřižování. Pod Kristem je pět moudrých panen nalevo a pět pošetilých panen napravo. Moudré a krásné drží číše plné dobrých skutků, hlavy mají pozvednuty a následují anděla, který je vítá. Na druhé straně vidíme pět pošetilých panen, obvázaných jakýmsi lanem. Podle prof. Royta se s motivem řetězu, který obepíná zatracené lidi všech stavů při posledním soudu, setkáváme např. na tympanonu středního portálu v katedrále Notre Dame v Paříži, ale co je originální, prof. Royt ve své zprávě říká, že se s něčím podobným minimálně ve středoevropském kontextu nesetkal, je jedinečné zobrazení ďáblů na ramenou pošetilých panen z 25. kapitoly Evangelia sv. Matouše. V poslední části fresky je nalevo výjev tří živých a tří mrtvých, což je také středověká záležitost, a na pravé straně vidíme postavu u menzy, podle všeho si nalévá víno, a nad ní zase ďáblík, který si vede svou oběť, už je v jeho moci. To je centrální výjev. Když se podíváme po stranách, vidíme určité fragmenty. Podle prof. Royta by to zcela logicky měly být postavy apoštolů. V letech 2013–2015 fresku restaurovali Miroslav Křížek a Pavel Padevět.

Bezděkov; foto Dano Veselský

Hvězda; foto Dano Veselský

Heřmánkovice; foto Dano Veselský

Ruprechtice – nový plášť; foto Martin Lanži

Otovice – kalich sv. Barbory; foto Martin Lanži

Přes všechny starosti, které rekonstrukce kostelů na Broumovsku přinášejí, žije své kněžství Martin Lanži s radostí.

Členové Tour for Church(ill) s Králem Šumavy

S náměstkyní hejtmana Martinou Berdychovou

Práce na částečném zpřístupnění gotické malby na broumovské faře začaly začátkem léta 2020. Hotovo bylo koncem října, pomohli dobrovolníci, přispěli dárci. Odstranění části původní předzahrádky fary umožnilo otevřít přístup, do nově vydlážděné podlahy přijdou ještě zabudovat infopanely, bezpečnost unikátního díla ochrání sklo před freskou. Díky dotaci z Evropské unie by měla být kompletně zpřístupněna v roce 2022.

Od gotiky k českému baroku. Ojedinělá skupina kostelů, která na Broumovsku vznikla v první polovině 18. století, je naprostý fenomén. O záchranu usiloval už od počátku 90. let minulého století vikář Norbert Josef Zeman. Martin Lanži na jeho odkaz po svém příchodu navázal.

Když vidím kostely svých kolegů, jak je mají v pořádku, že je tam podlaha, okna nejsou rozbitá a mnohde mají dokonce topení, obdivuji zdejší katolickou komunitu, že se vydá každou neděli do těch plus mínus 0 stupňů na bohoslužbu. Když jsem měl první venkovskou mši v Božanově, bylo to na sv. Cyrila a Metoděje, cítil jsem se jako Bolek Polívka v Zapomenutém světle (jedna z nejznámějších knih Jakuba Demla, v roce 1996 vznikl na její motivy stejnojmenný film s Boleslavem Polívkou v hlavní roli kněze ve venkovské farnosti kdesi v severočeských horách). Ta atmosféra, ten vzduch, jak tam stál, to byl první vjem, první návštěva venkovského kostela tady. Dnes je díky mému předchůdci vikáři Zemanovi a architektovi Janu Slavíkovi **božanovský kostel svaté Máří Magdaleny** opravený. Byl první, pak přišly na řadu Martínkovice, kostel sv. Jiřího a Martina, ale to je Martin Allio, období předdientzenhoferovské (1690–92), díky varhaníku Hrubému se tam podařilo zrestaurovat také krásné rokokové varhany. Vladimír Hrubý z Božanova je původním povoláním zemědělský inženýr, ale už od dětství hraje na varhany v místních kostelech. Po roce 1989 založil pěvecký soubor Canticum, s nímž uvádí díla klasiků, i skladby místních skladatelů a varhaníků, kteří od barokních dob působili v klášteře benediktinů v Broumově. Po jeho zrušení v padesátých letech minulého století se staré noty zachovaly na kůrech zdejších kostelů, zejména v kostele sv. Petra a Pavla v Broumově.

Do broumovské skupiny barokních kostelů patří **kostel sv. Prokopa v Bezděkově nad Metují**, což je stejně jako kaple na Hvězdě farnost Police nad Metují. Jeho vnější plášť byl společně s renovací hřbitovních zdí opraven v letech 2017–2019. Opravy zahájil ještě Mons. Marian Lewicki, zdárně dokončil P. Jarosław Furtan.

Zatímco v prvních letech pošháněl Martin Lanži každý rok kolem 4 milionů korun, v roce 2018 poslala Evropská unie desetinásobek … přesně 42 miliónů korun!

Doba byla příhodná a my jsme byli připraveni. Podařilo se poskládat tým spolupracovníků, pomáhají kolegové – výpomocný duchovní František Hofman a jáhen Gereon Rudolf Holý, OPraem. Dohled zajišťuje Ministerstvo kultury ČR, Královéhradecký kraj, Biskupství královéhradecké, peníze hlídá Ing. Darina Dvořáková.

Více než 300 let je **kostelu sv. Michaela archanděla ve Vernéřovicích**, stavět ho začali roku 1719 za opata Otmara Daniela Zinkeho. Všestranný milovník kultury a výtvarného umění svěřil práce Kryštofu Dientzenhoferovi, který navrhl ještě tři kostely. Jeho syn Kilián po něm dokončil dalších šest a kapli na Hvězdě.

Opravený vernéřovický kostel se stal znovu dominantou Broumovska v říjnu 2019. Náročná obnova za 6 milionů korun se oproti původnímu plánu protáhla. Museli jsme dodržovat původní postupy, používat vápenné malty. Současná podoba by měla barevností odpovídat původní barvě kostela, nejstaršího z broumovské skupiny. Obnovou prošly i věžní sluneční hodiny. Je to něco, co dělá kostel naprosto osobitým. Kromě fasády se řešily okenní výplně, mobiliář kostela a dva boční oltáře.

Kostel sv. Jakuba Většího v Ruprechticích byl postaven v letech 1720–1723, rovněž na místě staršího dřevěného kostela, podle plánu Kiliána Ignáce Dientzenhofera z iniciace opata Otmara

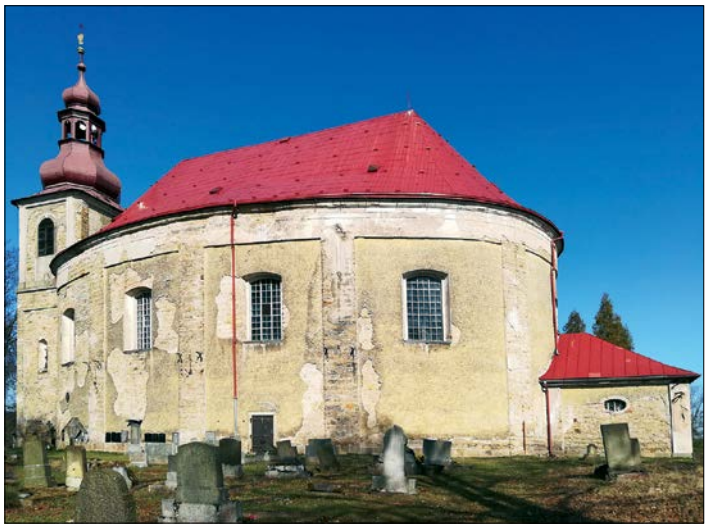

Vernéřovice – stav v roce 2018; foto Martin Lanži

Vernéřovice – nový plášť; foto Martin Lanži

Božanov; foto Dano Veselský

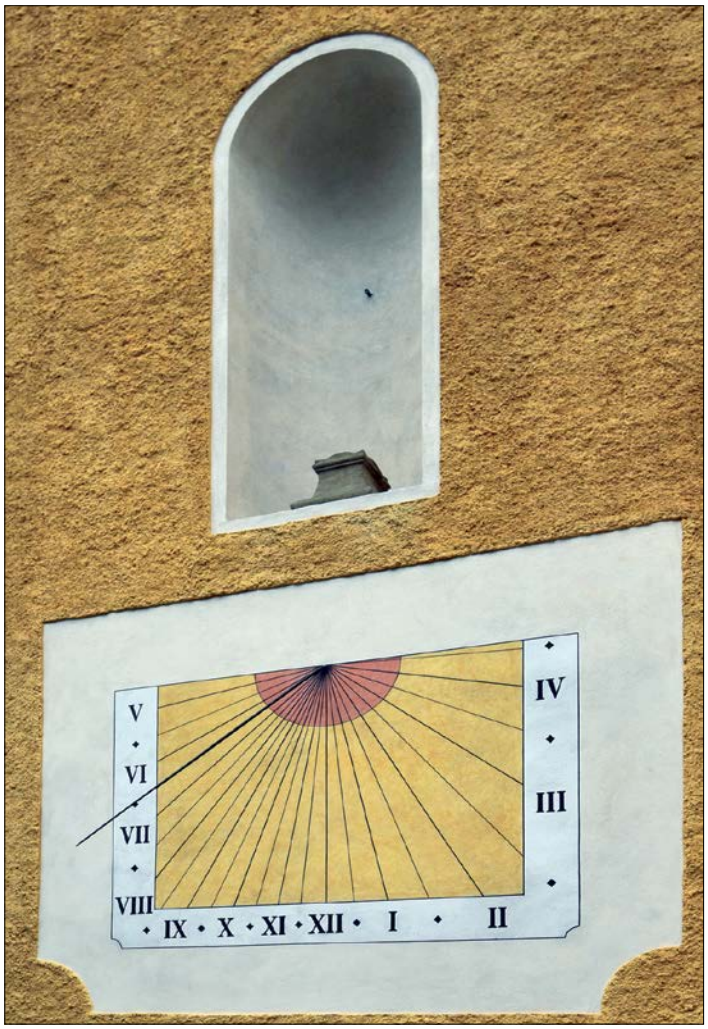

Vernéřovice – sluneční hodiny; foto Martin Lanži

Freska Posledního soudu, dnes označovaná jako Triumf smrti; foto Martin Lanži

S panem opatem Austinem Murphym a Mons. Dušanem Hladíkem

Broumovsko se stalo pro Martina Lanžiho životním posláním

Zinkeho. Součástí areálu je volně stojící zvonice, ohrazení hřbitova s márnicí a fara s kolnou. Ruprechtický kostel prošel největší rekonstrukcí, opravovaly se střecha, okna, fasáda, elektroinstalace a částečně varhany. Proinvestovalo se 18 milionů kroun. Je tady jedno unikum v celém souboru ... kostel má vitráže, sice jenom sto let staré, ale taky zrestaurované. V těžkých situacích jsem se naučil sloužit mši ke cti sv. Josefa, ostatně máme Rok sv. Josefa, a opravdu nám pomáhal.

V **kostele Všech svatých v Heřmánkovicích** vyměníme střechu a okna, fasáda se dělat nebude, bude se pracovat na průzkumu vnitřních stropů a odvodnění. Jenom pro zajímavost ... kostely v minulosti mívaly odvodňovací systém, díky jemuž v nich nevzlínala zemní vlhkost. Přesvědčili jsme se o tom v Bezděkově. Jak šel čas, průduchy se zasypaly a důmyslný systém přestal fungovat.

V Heřmánkovicích jsem byl jednou s maminkou. Zrovna jsem zamykal kostel, když jsem byl jsem svědkem „lurdského zázraku“. Opodál stála skupina starších lidí, kteří začali odhazovat berle, a co jim síly stačily a tělo umožnilo, běželi ke kostelu. Pustil jsem je dovnitř a oni měli slzy v očích, když mně německy říkali, že tady byli pokřtěni. Tam jsem poprvé zažil, co znamenal odsun Němců. Podobných návratů jsem byl potom svědkem ještě několikrát. Z oblasti, kterou spravuji, odešlo 22 tisíc lidí. Je to pořád nezhojené, bolestné.

„Jenom pro zajímavost. V těsném sousedství heřmánkovického kostela se zachovala původní barokní fara. Vzpomínám na vikáře Zemana, který mně při její návštěvě vyprávěl, že se tam v roce 1810 narodil Celestýn František Opitz, člen řádu Milosrdných bratří. Jako první v Evropě operoval v narkóze, stalo se tak v únoru 1847 v pražské nemocnici Na Františku.

„...co je na fresce z broumovské fary originální, minimálně ve středoevropském kontextu, je jedinečné zobrazení ďáblů na ramenou pošetilých panen z 25. kapitoly Evangelia sv. Matouše.

S opravou **kostela sv. Anny ve Vižňově** bychom chtěli být dál už proto, že je to opravdu živá vesnice. Už několik let ho rekonstruujeme z Programu záchrany architektonického dědictví Ministerstva kultury, využíval ho už N. J. Zeman. Spolupodílníkem je Královéhradecký kraj, ročně přispívá částkou přibližně jeden milion korun. Celkově jsme ve Vižňově proinvestovali už 6–7 milionů korun, hotová je střecha, postupně opravujeme okna. Když jsme prezentovali výstavu Tempus Fugit (o té později) v kanadské Ottawě, zprostředkoval nám tehdejší velvyslanec Pavel Hrnčíř audienci u nuncia, bydleli v diplomatické čtvrti kousek od sebe. On před tím působil v Estonsku, znal poměry v bývalých zemích východního bloku a daroval nám 5 tisíc kanadských dolarů, což je více než 85 tisíc českých korun. Věnovali jsme je právě na ta vižňovská okna. Výměna okenních výplní na kostele sv. Anny představuje částku 650 tisíc Kč.

Kostel sv. Markéty v Šonově je nejodlehlejším kostelem slavné broumovské skupiny kostelů. Vznikl v letech 1727 až 1730 podle plánů K. I. Dientzenhofera, stavba je inspirována bazilikou sv. Markéty v břevnovském klášteře v Praze. Šonov byl náš pilotní evropský projekt, získávat dotace jsme se tenkrát teprve učili, ze Státního zemědělského intervenčního fondu jsme obdrželi 3,5 milionu korun. Rekonstrukce střechy a oken začala v dubnu 2013, dokončena byla o rok později.

Kostel sv. Barbory v Otovicích postavil v letech 1725–1726 na místě dřevěné protestantské kaple Kylián Ignác Dientzenhofer, pravděpodobně podle staršího návrhu svého otce Kryštofa. Podobně jako ve Vižňově využíváme i v Otovicích Program záchrany architektonického dědictví za spoluúčasti Královéhradeckého kraje. Opravujeme už několik let, také tady jsme zatím proinvestovali 6–7 milionů korun, hlavně

S výstavou Tempus Fugit sklízí Martin Lanži uznání v mnoha zemích

Šonov; foto Dano Veselský

se dělala střecha. Loni krátce před svátkem sv. Barbory jsme za spolupráce arch. Jana Slavíka vrátili na původní místo restaurovanou hrotnici sanktusníku. Především návštěvníci z Polska se domnívají, že je-li na věži kalich, jde o protestantský kostel. Kalich je ovšem atribut sv. Barbory, patronky horníků. Příští rok snad, dá-li Bůh, začneme opravovat fasádu.

Do skupiny barokních kostelů patří ještě **kostel sv. Václava v Broumově**. Vrcholně barokní dynamická stavba, dílo Kiliána Ignáce Dientzenhofera s cennou freskovou výzdobou, postavená na místě protestantského kostelíka, jehož uzavření vedlo k povstání českých stavů v roce 1618.

Významným počinem na cestě za záchranou barokních kostelů na Broumovsku byla výstava fotografií Tempus Fugit, česky Čas plyne.

Jejich autorem je můj rodný bratr Dano Veselský, který je poměrně známým slovenským fotografem. Jeho snímky viděli lidé v Hradci Králové, v Praze, byli jsme třeba v Nitře, ale taky v Bruselu, v Paříži, ve Stockholmu. Díky výstavě v Bruselu se nám povedlo navázat bližší kontakty v Evropské unii.

V roce 2016 jsme byli v Chicagu, to byl náš první americký kontakt. O rok později jsme navázali cestou do New Yorku, a to díky někdejšímu primátorovi Hradce Králové Martinu Dvořákovi, který nás pak dostal i do Ottawy. Konečné číslo instalací je třicet, u nás i ve světě. Poslední velká výstava byla v roce 2019 ve Varšavě. Dnes je expozice uložená na faře, uvažujeme ovšem o jejím pokračování. Mělo by ukázat, že za získané finanční dary opravdu opravujeme. Do budoucna nás čekají interiéry kostelů, ale s vědomím, že jeden oltář přijde tak asi na 2 miliony korun, to bude běh na dlouhou trať. A to už vidíme, že první opravené kostely by potřebovaly další odborný zásah. Třeba v Božanově byly při opravě použity sanační omítky. Tenkrát to byl hit, dnes se ukazuje, že to nebylo úplně ideální řešení. To je nekonečný příběh, to se nedá za lidský život stihnout ... Tempus Fugit.

Dalším zdrojem financí se stal nástěnný kalendář s fotografiemi autora výstavy Dana Veselského. První vydalo děkanství římskokatolické farnosti Broumov u příležitosti 300. výročí zahájení výstavby tzv. broumovských kostelů v roce 1719. Prezentace se vší parádou byla přímo v Bruselu. Fotky pro rok 2021 (třetí kalendář) jsou tentokrát výlučně z interiérů broumovských venkovských kostelů. Jejich obnovu již tradičně podporuje Královéhradecký kraj a poslanec Evropského parlamentu Tomáš Zdechovský.

Je tu také hudební festival Za poklady Broumovska, jehož koncerty se konají v prostorách barokních kostelů. Má podporu Královéhradeckého kraje a také záštitu Ministerstva kultury, což si velice vážíme. Je vlajkovou lodí našich snah o záchranu barokních památek. Loňský ročník byl už patnáctý. Některé koncerty se konaly on-line, ale polovina programu byla podle plánu. Termín festivalu byl zrovna v době prvního uvolnění, takže to byl jeden z mála festivalů u nás, který se konal. A zároveň propojuje svět kultury se světem církve.

Eva Zálešáková

P. ThLic. Martin Lanži

* 31. 1. 1977

Pochází ze slovenského Púchova. Byl kaplanem v Hlinsku, od 1. 7. 2007 působí v Broumově jako děkan římskokatolické farnosti.

Jeho cesta do Čech vedla přes starobylou slovenskou Nitru, studia dokončil v Praze. Povolání ke kněžství, které vnímá jako nezaslouženě pozoruhodný dar, začal vnímat už během gymnaziálních studií. *„Nikdy jsem nechtěl být misionářem a už absolutně nikdy jsem nechtěl opravovat kostely. Ale vysvětlete to rodině Dientzenhoferů...“*

Od 1. 3. 2021 je P. ThLic. Martin Lanži prokurátorem a konzultorem Diecézního církevního soudu v Hradci Králové.

Čas je hřivna...

V Matoušově evangeliu (25,14-30) je **podobenství o hřivnách**. Popisuje tři služebníky s pěti, třemi a jednou hřivnou. Je jim svěřen velký majetek v různém množství. Dva ho využili tak, že zdvojnásobili jeho hodnotu a po právu byli pochváleni a odměněni. Ten poslední schoval, co dostal, a přece byl potrestán. Proč? Protože to nedostal jako do úschovny, ale právě k jeho rozmnožení...

Je zvláštní, že první dva se nebáli riskovat. Zřejmě věděli, jaký je jejich pán. Věřili mu a on věřil jim. Ten třetí tu důvěru neměl. Jak my vidíme svého Pána? Jsme ochotni pro něho něco obětovat nebo riskovat?

Je to trefný obraz našeho života, Bůh nás obdaroval různými schopnostmi a my je nemáme jen pro sebe, ale i pro druhé. Dostali jsme je jako polotovar a my s nimi musíme spolupracovat. Talent ke zpěvu nebo sportu je třeba trénovat a zušlechťovat, aby se využil. Když se o něj podělím s druhými, tak tím jeho hodnotu rozmnožím... Ovšem nejde jen o dary mimořádné – jednu hřivnu máme opravdu všichni a je jen na nás, jak ji využijeme. **Je to dar času**...

Prožíváme poslední měsíc školního roku, který byl hodně netypický. Kladl na nás mnohem větší nároky a vedl nás k větší zodpovědnosti, jak právě nakládat s časem...

Dostal se mi do ruky tento příběh, který má důležité poučení:

Učitel dal svým studentům příklad, jak dobře hospodařit s časem. Vytáhl pětilitrovou zavařovací sklenici se širokým hrdlem a postavil ji před ně na stůl. Pak vyhrabal ještě asi tucet kamenů velikosti pěsti a pečlivě je naskládal jeden po druhém do sklenice.

Když byla sklenice plná po hrdlo a žádný další kámen se do ní nevešel, zeptal se: *„Je sklenice plná?“* A všichni odpověděli: *„Ano!“* Učitel opáčil: *„Skutečně?“* A sáhl pod stůl a vytáhl pytlík se štěrkem, který nasypal na sklenici a pořádně s ní zatřepal. Štěrk se propadl do mezer mezi kameny.

Zeptal se znovu: *„Je ta sklenice plná?“* Tentokrát třída pochopila a jeden z nich řekl: *„Pravděpodobně ne...“ „Správně!“* Odpověděl učitel a zpoza stolu vzal sáček s pískem a vměstnal do všude do mezer mezi kameny a štěrkem a opět se otázal: *„Je ta sklenice plná?“ „Ne!“* Ozvala se třída. *„Správně!“* Učitel vytáhl džbánek vody a naplnil sklenici po okraj. Pak se podíval na třídu a zeptal se: ***„Co je pointou této ilustrace?“***

Jeden z nich zvedl ruku a povídá: *„Myslím, že pointou je, že bez ohledu na to, jak je plný váš program, tak když se snažíte skutečně pořádně, vždycky se tam vejdou ještě nějaké věci.“*

„Ne“, řekl učitel, *„o to nejde. Tady máme poučení, že pokud do sklenice nedáme ty velké kameny jako první, tak je tam nedostaneme nikdy.“*

Co jsou ty velké kameny našeho života? Čas s Bohem, s lidmi, činnost, která nás naplňuje, obohacuje a činí lepšími a opravdu šťastnými. Dáváme jim opravdu přednost nebo marníme čas hloupostmi, a pak nám na setkání s Bohem nebo lidmi nezbývá ani chvilka?

Mimochodem našli bychom i **druhé poučení**: Dalo by se předpokládat, že kam v té sklenici už nemůže ani voda, tam nemůže vůbec nic. A přece je tady ještě Bůh! Ten může vstoupit i do těch nejbeznadějnějších situací a změnit je k dobrému a naplnit je smyslem....

Všem nám přeji otevřenost Božímu Duchu za všech okolností a naplnění času tím, co je důležité.

Ze srdce vám žehná

P. Jan Linhart

Důležitý v našem životě je čas s Bohem, s lidmi, činnost, která nás naplňuje, obohacuje a činí lepšími a opravdu šťastnými...

Ani v lese nelze nic bez naděje

Přirozené změny v lese obvykle probíhají postupně a poznenáhlu. Největší změna nastává ve fázi, kdy dojde k vykácení lesa a jeho nahrazení novou mladou generací. Zeptali jsme se na stav diecézních lesů člověka nejpovolanějšího, **ředitele Diecézních lesů Hradec Králové Ing. Pavla Starého**.

Jak se celkově proměnily lesy, které pod svoji správu převzaly DLHK ?

V tomto směru proměna v lesích probíhá kontinuálně. Druhá věc je proměna naší firmy. Ta se proměnila výrazně. V současnosti spravujeme téměř 7000 ha lesních pozemků, vykonáváme i odbornou správu lesů pro další subjekty (obce, řeholní společnosti). Ustálila se organizační struktura společnosti i počet lesnických úseků. V našich řadách je také kolega, který má na starosti vodní hospodářství. V loňském roce jsme si nechali uznat lesní porosty pro sběr semen (reprodukčního materiálu) a zahájili první sběry. Tak by se dalo ve výčtu aktivit pokračovat. Diecézní lesy se tedy stále vyvíjejí a proměňují, stejně jako je to v lese.

Jaké změny ve vašich lesích způsobil kůrovec?

V uplynulých 3 letech (2018–2020) kůrovcová kalamita zásadním způsobem ovlivnila hospodaření v lesích. Na jedné straně rostla výše těžeb vynucená především napadením kůrovcem, na druhé straně dramaticky klesala cena sortimentů dříví. Převážná většina vykácených ploch (holin) vznikla především z nahodilých těžeb (nejenom vlivem kůrovce, ale také např. vinou větru a sněhu). Za poslední tři roky tak vzniklo více než 300 hektarů holin (obvykle vychází podíl holin ročně na 60 ha). Eroze půdy kvůli vzniku vykácených ploch nenastala, ale je zapotřebí vzniklé holiny zalesnit. Lesníci používají výraz obnova lesa. Ta je buď umělá (výsadba sazenic lesních dřevin) nebo přirozená (náletem semen stromů v lese). Při obnově lesa využíváme široké spektrum dřevin. V současnosti převažují listnáče, především duby. Např. v loňském roce plocha osázená duby a bukem činila více 50 % celkového podílu, jedle více než 10 %, podíl smrku byl méně než čtvrtina, a to ještě značná část byla z přirozené obnovy. Směřujeme tedy k co největší pestrosti odpovídající přírodním podmínkám daného místa.

Jsou v něčem jiné lesy u Mělníku, když je obtékají řeky a tím pádem by měly mít více vláhy…?

V případě lesů u Mělníku (na soutoku Labe a Vltavy) se jedná o takzvané

Do lesa si chodí Pavel Starý odpočinout i o víkendu

Dnešní lesní technika dokáže „zpracovat“ les neuvěřitelně rychle a s velkou efektivitou. Koně a kočí jsou však někde stále nenahraditelní.

lužní lesy. Tam dochází anebo v minulosti docházelo k záplavám, které ovlivňují jejich život. Jedná se prakticky jen o listnaté porosty. V dané lokalitě jsou dominantní dřeviny jasan, topol a dub. Díky především dostatku vody a bohatým půdám zde stromy dosahují nadprůměrných výšek. Např. u dubu je to často i více než 35 m. Zajímavý je i porost v lese. V předjaří a na jaře se zde projevuje tzv. jarní aspekt a vystřídají se sněženky a dymnivky. Později tato místa zarostou vysokými kopřivami a nic nenasvědčuje tomu, že v brzkém jaře les vypadá tak malebně.

Daří se vám jako firmě prodávat dříví alespoň trochu dobře?

Díky tomu, že máme skutečně dobrého odbytáře, se nám daří vytěžené dříví i prodávat. Největší problém s odbytem byl v roce 2019, v loňském roce se situace začala měnit k lepšímu. To se odrazilo i na stavu zásob dříví na konci roku. Druhá věc je cena za jednotlivé sortimenty. V případě jehličnaté vlákniny v lepším případě pokryje její cena průměrné výrobní náklady na její těžbu a přiblížení. Cena za jehličnatou kulatinu je o něco lepší, ale v loňském roce dosáhla svého minima. Zhruba za posledního půl roku dochází k jejímu oživení.

Jaký je výhled, kdy asi skončí prodej kůrovcového dřeva a ceny naopak výrazně vzrostou?

Odhad dalšího vývoje kůrovcové kalamity je nejistý. V případě příznivého počasí (především dostatečných srážek a bez výskytu extrémních teplot) lze předpokládat utlumení kalamity v horizontu dvou až tří let. To je optimistický předpoklad. Případně může přijít nějaký přírodní faktor, který rozvoj kůrovce prudce zbrzdí. To ale nevíme. Ceny vzrostou tehdy, kdy poklesne nabídka dříví na trhu, tedy v okamžiku, kdy se vrátíme na běžnou úroveň těžeb. Realitou ovšem bude, že v některých regionech bude nabídka jehličnatého dříví minimální.

Je naděje, že bude lépe?

To zní trochu jako politický slogan. Práce lesníků je náročná. Pracují se živou přírodou. A v ní se projevují různé nahodilé vlivy, které ovlivňují výsledek. Bez naděje nelze nic smysluplného dělat. Mám naději, že se nám bude dařit pracovat v souladu s přírodou a budeme (spolu)vytvářet lesy, které budou krásné a budou poskytovat užitek nám i budoucím generacím.

Pavel J. Sršeň

Held, Vinařický a Boží Tělo

To, že tajemství eucharistie i vlastní svátek Božího Těla inspirovaly po celá staletí k literární i hudební produkci, není ničím neznámým. Jen v katolickém kancionálu nalezneme písně, jejichž texty jsou překlady eucharistických hymnů Tomáše Akvinského, které tento teolog, ale též básník složil u příležitosti ustanovení zmíněného svátku roku 1264. Ty, nebo jejich části, byly často zhudebňovány a některé takto vzniklé skladby jsou dodnes pokladem klasické hudby. K nejpopulárnějším patří zajisté *Panis angelicus*, Césarem Franckem zhudebněná strofa z Tomášova hymnu *Sacris solemnis*.

Také v Třebechovicích pod Orebem mají svou hudebně-literární božítělovou tradici. Píseň začínající slovy *„Otevřen již stánek Boží“*, která vznikla před 185 lety, se v Třebechovicích zpívá každoročně, a sice při oslavě svátku Božího Těla. Původně zhudebnil slova Karla Vinařického, buditele, kněze a klasického filologa tamní

rodák Jan Theobald Held. Stalo se tak u příležitosti posvěcení nově zbudovaného kostela Božího Těla na Orebu. Zmíněného hudebníka, obrozence, ale též lékaře, rektora Karlovy univerzity a myslitele znají čtenáři nejspíše z Jiráskova F. L. Věka. Nejednou vyloudí téměř dvě stě let stará slova písně úsměv na tváři. Za leckdy složitou stavbou vět cítíme základy klasické latiny, v níž byl K. Vinařický, překladatel díla Vergiliova, jako doma. (Více než jeho překlady klasiků uspěly ale jeho písně pro děti. Vždyť kdo nezná písničku *Tluče bubeníček* nebo *Ivánku náš*.) Skutečnost, že Kristus o sobě řekl, že je chlebem života, bychom dnes vyjádřili asi méně šroubovaně, než slovy *„praviv sebe býti chlebem“*, a též slovo bydlo, opravdu s tvrdým „y“, už taky dnes běžně nepoužíváme. Třebaže dá text čtenáři občas trochu zabrat, stejně si třebechovičtí „svého Helda“ každý rok s chutí zazpívají znovu.

Petr Polehla

Příběh zachráněné kaple

Když byla v roce 2018 barokní **kaple sv. Jana Nepomuckého v Novém Městě nad Metují** opět na prodej, rozhodli se manželé Zdenka a Luděk Hojní, že kapli, od které měla jejich rodina po generace doma klíč, zachrání, aby se mohla jednou opět zaskvět v plné kráse.

Od roku 1787 patřila kaple novoměstské vrchnosti. Současný majitel místního zámku Joseph Michael Bartoň Dobenín se po návratu z Kanady rozhodl kapli, kterou místní farnost po dobu jeho nepřítomnosti opravovala a užívala k duchovním účelům, prodat. Kaple se tak objevila v nabídce realitní kanceláře, ale tehdy ji koupili jiní manželé – on Čech, ona z Etiopie. V roce 2018 byla však kaple opět na prodej, a to již do jejího osudu zasáhli manželé Hojní.

„Nebyl to jen nápad, ale spíše naše touha převzít rodinou štafetu. Protože máme mnoho krásných vzpomínek na moudré kněze, kteří tu sloužili mše svaté, na rodáky z Podskalí. Klíč od kaple má čestné místo v naší rodině již devadesát let. Svědčí tedy o tom, že nejsme první generací, která kapli udržovala v pořádku a připravovala zde zpočátku procesí, Mše svaté zde bývaly celý týden a chodilo se v poledne a večer v 18 hodin zvonit. Vše se přerušilo druhou světovou válkou. Později v letech padesátých zde byly pouze mše svaté, a to za přísného dohledu, ale konaly se. Od roku 1977 se o kapli staráme my. S koupí kaple přibylo mnoho starostí, ale také velká radost v tom, že nás podpořili naši dlouholetí přátelé, naše děti, ale i lidé zcela neznámí, kteří mají zájem o to, co se s kaplí děje“, popsal aktuální dění kolem barokní kaple Luděk Hojný, podle něhož samotné koupi předcházel nezbytný proces vyhovění zákonům České republiky. Museli tak založit spolek a oslovit další nadšence, kteří by s nimi sdíleli společnou myšlenku. To se podařilo a v roce 2018 byla snaha završena nákupem objektu.

Otec a syn Hojní při výměně poškozené střešní krytiny střechy kaple sv. Jana Nepomuckého v Novém Městě nad Metují; foto Zdenka Hojná

„Kaple je ve špatném stavu, poslední opravy proběhly v 60. letech minulého století. Demolice nehrozila, ale většina stavebních prvků na kapli již volá po zásadní obnově. Naším cílem je zachovat tuto státem uznanou kulturní památku pro příští generace v takovém stavu, aby i dále mohla být využívána k duchovním i kulturním akcím. Realizace koupě i organizace oprav propojilo mnoho lidí, kteří s námi sdílí všechny starosti i radosti, které z naší činnosti vyplývají a pomáhají jak radou, tak finanční pomocí. Za to jim patří náš dík“, doplnila svého manžela Zdenka Hojná.

Do současnosti proběhla výměna popraskané krytiny a nátěr klempířských prvků. Majitele kaple čeká v blízké době výměna dožilé šindelové krytiny, odvlhčení celého objektu s následnou sanací vnitřních omítek. Vše pak završí nová fasáda a před ní ještě renovace oken.

Kaple sv. Jana Nepomuckého je živým duchovním místem, kde se pravidelně konají poutě k svatému Janu Nepomuckému. Uskutečnily se i letos, kdy tři poutní Mše svaté proběhly v polovině května. Barokní kostelík byl postaven v letech 1736–1738 v době největšího vzmachu svatojánské úcty zásluhou děkana Jana J. Venclíka. Kostelík trpěl spolu s obyvateli Podskalí, vyhořel od obranné činnosti pruských vojsk kolem roku 1745 a stejně tak i v roce 1775. Za vlády císaře Josefa II. byl roce 1787 zrušen, ale koupila jej naštěstí vrchnost – hospodářský ředitel Václav Gottwald. Později v něm mohly být opět slouženy bohoslužby.

Pavel J. Sršeň

Obklopeni svědectvím víry…

…tak lze chápat kalendář, ve kterém nás po celý rok 2022 bude každý týden provázet pohled na historické a kulturní poklady naší královéhradecké diecéze. Křivdili bychom ovšem těmto obrazům, sochám a dalším liturgickým předmětům, kdybychom je odkázali jen do minulosti a chtěli jimi dokazovat vyspělost kultury a umění našich předků. Tato umělecká díla vznikala z touhy vyjádřit živou křesťanskou víru a z lásky ke Kristu, který přišel na tento svět jako člověk, a tím posvětil všechno pozemské, všechno lidské.

Někdy se mylně vykládá zákaz Desatera nezhotovovat si žádné zobrazení Boha jako naprosté vyloučení lidské dovednosti a zručnosti z oblasti liturgie a zbožnosti. Ale sama kniha Exodus vypráví o tom, jak Hospodin dává Mojžíšovi přesné pokyny o zhotovování bohoslužebných předmětů, jako by si přál, aby jeho svatyně a předměty k obětem měly výbornou uměleckou kvalitu. Bůh se ale nespokojí s pozemskými estetickými měřítky. Mistry řemeslníky Besaleela a Oholíba, kteří měli budovat stan setkávání a všechny bohoslužebné předměty, sám Hospodin obdařil pro jejich práci svým duchem (Ex 30,1nn). Umění, které má sloužit k Boží chvále, může vyrůstat jen z Boží moudrosti, z víry, modlitby, naslouchání Božímu slovu.

Ještě více se může umění začlenit do života víry po vtělení Božího Syna. Bůh přijímá v našem lidství viditelnou podobu. Kam až sahá vliv Ježíšova „těla“? Lukášovo evangelium vypráví o ženě, která dvanáct let trpěla krvácením. Když vynaložila všechny své úspory na léčení – ale marně, vidí jedinou svou naději v Ježíši. Přistoupí zezadu k němu, dotkne se střapce jeho šatů a okamžitě je uzdravena (viz Lk 8,43–46). Jaké poučení z toho plyne pro církev? Lze mu rozumět tak, že jako okraj Ježíšova šatu mohl předat něco z jeho osoby, tak to mohou činit také ikony, sochy, obrazy a jiná lidská díla. Ženě v evangeliu bylo jasné, že Ježíšovy šaty nejsou sám Ježíš. Věděla však, že když se s vírou a s pokornou prosbou dotkne jeho oděvu, Ježíš jí projeví milosrdenství a uzdraví ji.

Z dějin církve známe dávné období ikonoklasmu. Byzantský císař Lev III. podněcoval v 8. století k ničení všech zobrazení božských skutečností a pronásledoval každého, kdo používal při modlitbě ikony. Tato jeho politika se zakládala na nesprávné víře, že úcta k obrazům je pověra, že používání obrazů může odrazovat muslimy a Židy od obrácení ke Kristu, dále na jeho namyšlenosti, že je určen k tomu, aby očistil církev. V neposlední řadě mu šlo také o větší vliv na cařihradského patriarchu a na veškerý klérus.

Ale také dnešní doba není obrazoborecké hereze ušetřena. Ve společnosti zaznamenáváme snahu sklidit z očí lidí křesťanské obrazy Vánoc, Velikonoc a dalších svátků. Uvnitř církve se najdou tací, kteří snímají Krista z kříže, protože prázdný kříž je asi tolik neprovokuje.

Jsme tedy vděčni za všechny předměty, byť někdy velmi prosté, které jako okraj Ježíšova šatu nám umožňují navázat na jejich víru. Zvou nás totiž k tomu, co je v životě podstatné: k setkání s Ježíšem, bez kterého není na tomto světě spásy (srov. Sk 4,12).

P. Jaroslav Brož

Knižní tipy

Karmelitánské nakladatelství

www.ikarmel.cz
Komenského 328, 509 01 Nová Paka
Velké nám. 36, 500 01 Hradec Král.
zasilky@kna.cz, tel. 384 420 295
www.kna.cz/prodejny

Nejlepší dramatik je život sám
Jaroslav Šturma v rozhovoru s Vítem Hájkem

„V lidském životě náhoda neexistuje, vše je připraveno v plánu Režiséra nad námi. Když tento plán objevíte, buď ho přijmete, anebo odmítnete,“ říká o své dráze mezinárodně uznávaný dětský klinický psycholog. Portrét muže, který se zasloužil o vyšší kvalitu života mnoha dětí a jejich rodin. *Váz., 242 str., 314 Kč*

Eduard Martin
Rodiče, máme vás rádi

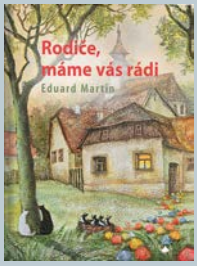

Být rodičem je krásné a také náročné. Když rodiče vychovávají dítě, vychovávají budoucnost pro sebe i pro ostatní. Dobří rodiče jsou pro děti nenahraditelní. Drobné příběhy ukazují s mimořádným citem a pozorovatelským talentem na sílu rodičovské lásky a odvahu předávat dar života dál. *Brož., 195 str., 179 Kč*

Josef Cibulka: kněz, pedagog a historik umění ve 20. století

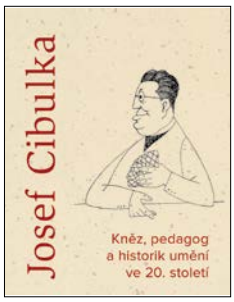

Na začátku roku 2021 vyšla kniha věnovaná Josefu Cibulkovi (1886–1968), jehož s východními Čechami pojily pevné vazby z několika důvodů. Narodil se v Ústí nad Orlicí, do tohoto města a jeho okolí se opakovaně a velmi rád vracel; v rodném městě byl také pohřben. Kněžské svěcení sice přijal v Římě, bydlel a dlouhodobě působil v Praze, ale po celý svůj život zůstal inkardinován do královéhradecké diecéze. Po návratu ze studií v letech 1911–1913 vyučoval v teologickém učilišti v Hradci Králové, zastával funkci vicerektora Borromea a posléze mezi roky 1913 a 1918 sekretáře a také ceremonáře biskupa Josefa Doubravy.

Publikace navázala na konferenci uspořádanou v prosinci 2019 v Praze. Na její organizaci a následně na vydání publikace se podílely tři instituce: Ústav pro studium totalitních režimů, Ústav dějin umění Akademie věd České republiky, v. v. i. a Katolická teologická fakulta Univerzity Karlovy. Již z uvedeného výčtu vysvítá skutečnost, že Josef Cibulka zasahoval do řady oblastí a jeho vědecký a osobní profil mohou reflektovat specialisté různých oborů. Právě mnohovrstevnatost se ukazuje také na stránkách kolektivní monografie editované historikem a teologem Michalem Sklenářem, historičkou umění a archivářkou Kristinou Uhlíkovou a historikem Vítem Vlnasem.

Josef Cibulka zde vystupuje v mnoha, zdánlivě nesourodých pozicích: jako kněz, vysokoškolský učitel a trojnásobný děkan teologické fakulty, polyglot, expert s evropským renomé a rozsáhlou badatelskou činností, autor nových tezí, bonviván, vtipný společník, vyjednavač, člověk jaksi přirozeně patřící do různých společenských skupin, někdy narušující zavedená schémata. Inspirativní odkaz Josefa Cibulky vyplývá mimo jiné z toho, že mohl kontinuálně a velmi úspěšně pracovat v zásadně odlišných politických a společenských podmínkách: narodil se v době existence Rakousko-uherské monarchie a zemřel v době rozvíjejícího se pražského jara. Kniha se proto nevyhýbá ani složitým obdobím nacistické okupace a komunistického totalitního panství.

Kolektivní monografie nabízí příležitost k bližšímu seznámení s knězem, pedagogem a historikem umění Josefem Cibulkou, a to prostřednictvím odborných historických a uměnovědných statí, ale také tří vzpomínek a drobných střípků či historek a fotografií. Pro zdůvodnění naznačeného širokého přístupu můžeme dát prostor jednomu z mnoha žáků, v tomto případě žákovi značně odlišnému, Josefu Zvěřinovi, který v roce 1968 napsal:

Josef Cibulka (1886–1968), kněz, vysokoškolský učitel, děkan teologické fakulty, polyglot, expert s evropským renomé i vtipný společník

„Pokusit se o jednobarevný portrét profesora Cibulky by znamenalo vytvořit kýč. Kdo jej skutečně znal, ví, jak složitá to byla postava, ví o jeho síle i slabosti, o jeho hloubce i povrchu. Žil alespoň ve třech zlomových situacích obecných – politických i názorových – na rozhraní světského intelektuála a renesančního abbé. To nabízí mnoho osobních motivů a reakcí – od naivního obdivu k závisti – až po škodolibý posměch a nepřátelství. Dvě vlastnosti však prof. Cibulkovi nikdo neupře: velkorysost a podstatnou hloubku.“

SKLENÁŘ, Michal – UHLÍKOVÁ, Kristina – VLNAS, Vít (eds.): Josef Cibulka. Kněz, pedagog a historik umění ve 20. století.
Ústav pro studium totalitních režimů – Ústav dějin umění AV ČR – Katolická teologická fakulta UK, Praha 2020,
1. vydání, brož., 376 s.,
ISBN 978-80-88292-80-7 (ÚSTR),
ISBN 978-80-88283-50-8 (ÚDU AV ČR),
ISBN 978-80-87922-29-3 (KTF UK).

K nové knize Jany Sieberové: „Bůh je můj životní program“

Jsme zvyklí na poněkud jiná vyjadřování věřících lidí o Bohu, konečně i my sami nazýváme Boha např. svým pevným přístavem, svou záštitou, nerozborným hradem, útočištěm a spásou. Říci, že *„Bůh je můj životní program“*, je tvrzení krásné, ale dosti odvážné a rozhodně neobvyklé. Neúnavná budovatelka a podporovatelka institutu „Domácího hospice“ Jana Sieberová však toto musela vyslovit.

Pronikneme-li totiž do jednotlivých kapitol této její nové knížky, pak díky jednotlivým příběhům, lidským setkáním, a právě v nich patrných životních etap, navazujících jedna na druhou, neubráníme se dojmu, že si svůj život neprogramuje ona sama, ale Ten, v kterého uvěřila natolik, že se pro ni jen On životním programem stal. Je zajímavé, že každý člověk, milující své blízké (znáte někoho, kdo by své blízké neměl rád?), nemůže sám sebe, své vztahy k druhým lidem izolovat od Boha, jenž je původcem onoho nejušlechtilejšího meziosobního vztahu: lásky. Jana Siebrová se sžívá s Božím programem prakticky stále, denně. Je jí třeba zkušenosti při setkání s malou pacientkou, stejně tak i s mlčenlivými bosými karmelitkami. Vážným bodem Božího programu je i bolestivý vánoční příběh, podobně i úmrtí maminky, bytosti pro každého z nás nejdražší, když si tak přála, aby v okamžiku jejího přechodu do říše zemřelých, byla s ní. Nebyla, nemohla být. S mnohými jinými byla. Souznění ve službě se svými spolupracovníky, ale i se svými rodinnými příbuznými, svorně a společně dorůstajícími pro službu těm, kteří se sice blíží smrti a loučí se s námi, ale neztrácejí se nám, toto souznění není dosažitelné, leč modlitbou a vědomím, že jeden je pro druhého darem, nikoliv břemenem, a už vůbec ne konkurentem.

Kristus Janě Sieberové nezatajuje sdělení o náročnosti životního jha a břemene, spjatého s následováním, avšak nezamlčuje ani zmínku o tom, že takové jho může být i sladké a lehké. Protože je Bůh jejím životním programem, své životní štěstí vidí v tom, že všichni ti, které se svými přáteli provází až před Jeho „bránu“, budou přijati a věčnou radost naleznou. Bůh je nekonečně milosrdný! Jsem si jist, že naše autorka Jana mně potvrdí oprávněnost milé poznámky, kterou mi kdosi před nedávnem sdělil: *„není známo, že by se někdo ze zemřelých vrátil zpět na zem, údajně do lepšího…“*

Mons. Jan Baxant, biskup litoměřický

Knižní tipy

Nakladatelství Portál

Portál, s. r. o., Klapkova 2, 182 00 Praha 8, t. 283 028 111, www.portal.cz
FB: nakladatelstvi.portal

Alexander Levy
Sbohem, mami, sbohem, tati
Jak se vyrovnat se smrtí rodičů

Autor uvažuje nad tím, jaké jsou aspekty truchlení spojeného s úmrtím rodičů, o vlivu úmrtí rodiče na osobní identitu, o mnohdy zásadních změnách vztahu k ostatním lidem i naší role v rodině poté, co se vymaníme ze vztahového vzorce určovaného rodiči, o tom, že vztah k rodiči přetrvává i po jeho smrti a jaké poučení si můžeme z úmrtí rodičů vzít. *Brož., 200 s., 335 Kč*

Tomas Sjödin
Síla nicnedělání
Co se děje, když odpočíváme

Autor v krátkých textech uvažuje o tom, co by se stalo, kdybychom odpočinek dali na první místo a ostatní aktivity odvíjeli od tohoto postoje. Píše o tom, jak se stáhnout do ústraní, ale neizolovat se, co se děje v mozku, když odpočíváme. Meditativní, laskavá a nápaditá kniha úvah o smyslu odpočinku v životě. *Brož., 152 s., 265 Kč*

Se syrskými dětmi na výletě

Sr. Hance leží Tříkrálová sbírka na srdci

V životě jde o okamžiky

Po několika letech intenzivní práce odchází na nové působiště **sr. Hana Koudelková** ze Salesiánské komunity, která sídlí v Kuklenách. Sestra Hana se zapsala do srdcí mnoha lidí a především dětí, které jí „prošly“ rukama v hodinách náboženství a při dalších aktivitách. Následující rozhovor je drobné poděkování za její službu v královéhradecké diecézi.

Pocházíte z tradiční křesťanské rodiny?

Ano. Víru jsme prožívali tak, že centrem našeho života byla nedělní mše svatá ve farnosti v Určicích, v kostele sv. Jana Křtitele, kam jsme každou neděli dojížděli. V kostele se netopilo, tak nám občas mrzly nohy. Vzpomínám si, že jsme si je někdy po příchodu domů dávali do studené vody, protože nám tzv. „zalezlo za nehty.“ Nechápu, že v současné době někdo nemůže vstát na mši svatou v 9 hodin. I babičky a dědečkové z obou stran byli praktikující katolíci. Velikou osobností naší rodiny, co se týče příkladu života i víry, byl tatínek mojí maminky.

V roce 1985 do naší farnosti přišel P. Jiříček, který mi po letech řekl, že tehdy byl můj děda jediný muž, který přijímal svátosti. Doma jsme žili takovým přirozeným koloritem vesnice. My děti jsme chodily do školy, rodiče do práce, ale často jsme se v rodině navštěvovali. Slavili jsme všechny svátky a narozeniny, trávili jsme spolu Vánoce. Dědeček s babičkou byli poutem jednoty.

Měla jste kvůli víře za komunismu nějaká omezení režimem?

Soudružky učitelky obcházely rodiny a přesvědčovaly i moje rodiče, ať nás nepřihlašují do náboženství, že se nedostaneme na střední školu. Naše mamka argumentovala, že se sestrou se učíme dobře, takže půjdeme třeba na prodavačky a maturitu si doděláme později dálkově.

Na Střední ekonomickou školu jsem se dostala až na odvolání. A to díky přímluvě ředitele ze ZŠ. Sice komunista, ale za dob svého mládí s taťkou ministroval... Já již si to nepamatuji, ale jedna kolegyně z bývalého zaměstnání mi připomněla, že vedoucí mi zakazoval nosit křížek. Nosila jsem ho prý dál i přes jeho nesouhlas.

Čím jste chtěla být jako děvče?

Líbily se mně pokladny v obchodech, kde prodavačky ťukaly. Chtěla jsem taky nějak „ťukat.“ A tak jsem se na ekonomické škole učila psát na stroji. Posléze jsem díky tomu pracovala v Oděvním podniku Prostějov na ředitelství v účtárně.

Než jste se setkala poprvé s řeholnicemi, napadlo vás někdy, že byste se nevdala a nezaložila rodinu?

Když se k tomu tak zpětně vracím, pamatuji si, že když mně bylo patnáct let, pan farář mluvil při bohoslužbě o nějaké svaté ženě - už nevím její jméno, ale bylo

to poprvé, kdy jsem tím byla oslovena. Za panem farářem Jiříčkem přijíždělo mnoho mladých lidí a rodin. Děcka, která hrála na kytaru, přivedla ke kytaře i mě. Příklad a vydanost tohoto kněze byly závěrečnou částí mého rozhodování. Když se na to dívám zpětně, Pán Bůh si mě připravoval už z rodiny. Rodiče byli duchovně založení. Taťka při práci v lese kontemploval Boží stvoření, miloval přírodu a hlavně les a dřevo.

Jak vaše rodina reagovala na vaše rozhodnutí dát život Kristu?

Na začátku roku 1988 byla u nás na faře skupinka holek, které měly duchovní obnovu. Náš kněz mě tam přizval, abych se s nimi seznámila. Byly to tzv. asistentky, které se připravovaly na prázdninové chaloupky pro holky. Skupinky považuji za svůj prvotní začátek komunitního života. Vedly je tehdy naše řádové sestry, ale to jsem ještě nevěděla. Vědět bylo v té době příliš nebezpečné. Později jsem sama začala s nimi jezdit a připravovat se jako asistentka. V roce 1989–90 už probíhal v tichu a tajnosti můj aspirantát, do něhož přišla revoluce. Rodiče tušili, že se něco děje, byla jsem v jednom kole. Měla jsem k dispozici auto a pořád jsem převážela nějaké děti, věnovala se i mládeži. Jednou mi pak mamka řekla, že jsem si stejně vybrala nejlíp.

Odjela jste do noviciátu do Říma. Jaký to byl pro vás najednou svět?

No úplně jiný. Myslím, že zkušenost mezinárodního noviciátu byla zajímavá. Byla jsem ve středu univerzální církve, několikrát se setkala na audienci se sv. Janem Pavlem II., byla jsem u toho, když byl v roce 1992 představen nový katechismus. Díky mezinárodnímu noviciátu jsem poznávala jiné kultury a vycházela za vlastní hranici.

Po návratu jste se za pár let stala představenou.

Bylo to takové úsměvné. V roce 1999 jsme dvě sestry skládaly věčné sliby a hned jsme dělaly představené, protože po nás byla spousta dalších mladších sester. Ta druhá sestra, co skládala sliby jako já, mně bude nyní po odchodu z Hradce Králové v Plzni dělat představenou. Moji úlohu jako představené jsem pojala tak, abych sestrám byla nablízku a abych mohla pozorovat, jak rostou v lásce k Bohu i k lidem.

> Odjíždím s velikou vděčností za to, že jsem tu mohla sloužit ... Opouštím něco nebo někoho, abych zase něco nového dostala.

Jaká je vaše osobní vnitřní spiritualita, k čemu vás táhne srdce?

Především žít z Božího slova obyčejný všední život a vnímat Boží prozřetelnost a Boží působení jak v mém životě, tak v životě lidí a dětí, které mně Bůh posílá do cesty. Třeba ve chvíli, kdy jsem před třemi roky učila hodně dětí a měla jsem pocit, že pracuju od pondělka do neděle, byla ustanovena farnost na Novém Hradci Králové, kterou vede P. Prokop Brož, který převzal děti připravující se ke křtu. V té chvíli to hodně pomohlo... Nejvíc mám ráda děti a rodiny. Doma ve farnosti jsem měla na starosti scholy. Občas jsme navštěvovali nemocné, chodili zpívat na Mikuláše nebo začali pořádat tábory pro děti. Vystřihovávali jsme betlémy, hráli jsme divadlo a různé takové věci, co bylo možné dělat. Věděli jsme, že nás komunisté sledují. A když jsem pak přišla k našim sestrám, prohlásil jeden salesián, že mám tak typickou salesiánskou spiritualitu, že by mě v jiné řeholi ani nepřijali.

Jak to bylo s vaší agitací výuky náboženství ve školách? K tomu byla jistě třeba velké odvahy.

Myslím, že nejvíce se toho naučí doma od rodičů. Moji oba rodiče to tak dělali celý život. Oba byli určitou dobu v místním zastupitelstvu, taťka byl první průvodce Tříkrálové sbírky dětí u nás na vesnici, organizoval „ostatky“ a spoustu další akcí. Mamka podobně. Když v 50. letech zakazovali komunisté v kapličce májovou, tak šla za to bojovat maminka se svojí starší sestrou do Prostějova na nějaký úřad. Myslím, že jim to stejně nedovolili, ale oni to přesto udělali. Tak potom po kom asi jsem? Do škol mě poslal P. Jan Linhart, když byl vikářem pro pastoraci v diecézi a zjistil, že se vlastně učí jen na jedné škole, kam chodila sestra Alena SSJ. A je to tak, že když vás někdo posílá, tak to už máte zaručených 50% úspěchu. Nejdete tam ze své vlastní vůle, ale jste poslán církví a je to tak správně. Odvahu jsem moc nepotřebovala. Šla jsem tam v posledním srpnovém týdnu, kdy bylo tzv. otevřeno. A P. Linhart mi dal radu, abych se nikam neobjednávala, protože to by mě odmítli hned. Obcházela jsem zkrátka školy bez ohlášení a setkávala se s velikým přijetím. Jeden ředitel jen nemohl pochopit, proč chci něco dělat jenom tak, zadarmo, když bych mohla sedět doma a třeba háčkovat. Tehdy mě to opravdu rozesmálo. Zjistila jsem, že my v církvi se bojíme více než ti lidé kolem nás, kteří o Bohu nic nevědí nebo ho upřímně hledají.

Přišla jste za svůj život na ten správný recept, jak podchytit dítě ve víře?

Děti napodobují svoje rodiče. Když má dítě milující maminku, milujícího tatínka, milující babičku a dědečka, tak přirozeně vnímá lásku Boha. Nemluví o tom, ještě to neumí, ale vnímá. Mám tříletého prasynovce, který miluje svoji babi. Na podzim s ní hrabal listí, v zimě uklízel sníh, teď vytrhává trávu nebo s babi obaluje řízky. A když to tak v rodině funguje, tak my pak nemáme tolik práce a děti „snadněji“ uvěří. Víra je veliký dar, recept nemám, jenom se snažím nějak Pánu Bohu nepřekážet.

Jsou dnešní děti jiné?

Nemůžu říct, že by se změnily, jen mají spoustu možností. Kdybych mohla, nedávala bych jim do ruky tolik techniky a učila je hrát si s obyčejnými hračkami, běhat v přírodě a být s ostatními dětmi.

Vzpomenete si na nejhumornější zážitek s dětmi, a také na nejsmutnější?

Knižní tipy

Nakladatelství Paulínky

Jungmannovo nám. 18, 110 00 Praha 1
t. 224 818 757, objednavky@paulinky.cz
www.paulinky.cz

Kvítky svatého Františka

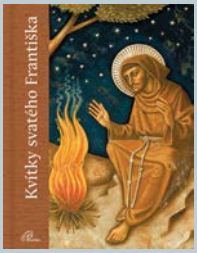

Sbírka krátkých příběhů ze života světce a jeho druhů. Klasické dílo autora z konce 14. století čerpá z latinského spisu bratra Hugolina Actus beati Francisci a klade si za cíl zpřístupnit ctnosti a duchovní moudrost svatého Františka co nejširším kruhům. Kniha vychází v dárkovém provedení s ilustracemi italského výtvarníka Piera Casentiniho. *Váz., 192 s., 299 Kč*

Jan Dobraczyński

Stín Otce

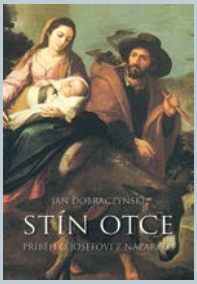

Autor převypráví život svatého Josefa z Nazaretu a také rekonstruuje kulturní pozadí, na němž se jeho život odehrával. Zachycuje nesnáze rodinného prostředí, napjatou atmosféru, ve které židé očekávali příchod Mesiáše, politické události na dvoře Heroda Velikého, vládcovy intriky, zvrácenosti a zločiny. Vychází při tom z biblických pramenů i z rozsáhlého literárního materiálu tehdejší doby. *Brož., 272 s., 249 Kč*

Nejhumornější. Učila jsem náboženství s jedním knězem, téma svědomí. Říkal dětem, aby nic v životě neututlávaly, že je potřeba se umět svěřit. Když jsou malí, rodičům, když jsou starší, partnerovi nebo knězi. Říkal, že můžou přijít i za ním. A jedna holčička: *„No, ale až my budeme velcí, tak ty už budeš v hrobě.“* A on jí odpověděl: *„Já vám budu pomáhat i z hrobu.“* Je to trochu legrační, ale i pravdivé. A nejsmutnější? Asi když chtěly jít děti se mnou zpívat na Tříkrálovou sbírku a rodiče jim to nedovolili.

Vy jste se hodně angažovala v Tříkrálové sbírce.

Když jsem přišla z Plzně do Hradce, nechápala jsem, že Tříkrálová sbírka probíhá jeden den, věděla jsem, že se nedá stihnout obejít vše. Byla jsem z Plzně zvyklá chodit cca 8–10 dní a stejně jsme to ještě nestihli. V prvních letech jsem měla na starosti Nový Hradec Králové a pak část na Farářství. Teď už jsou na Novém Hradci rozděleny ulice, takže už pomáháme v Malšovicích, na Slezském Předměstí, rozšiřujeme se i na Farářství. Kdybych se nyní nestěhovala, měla jsem v plánu začít koledovat tam, kde ještě nikdo nechodil, protože takových míst je ještě dost. Moc ráda chodím do paneláků, protože s dětmi hrajeme a zpíváme koledy a každý rok nezůstane suché nejedno oko. Můžeme tak šířit radost o tom, že se nám narodil Spasitel.

Proč je nutné se dětem věnovat?

Papež František říká, že nejzranitelnější skupinou ve společnosti jsou děti a staří lidé. Obě skupiny jsou nejslabší, neumí se bránit. Učím se dětem naslouchat, i když jsou malé. Vzpomínám si například na jednoho prvňáčka, když jsme plánovali živý betlém, tak říká: *„Paní učitelko, ale já nechci dělat toho krále.“* Vyslechla jsem ho a dala jsem mu jinou roli. Myslím, že je nutné naslouchat i těm maličkým, protože i v nich promlouvá Bůh a i od nich se můžeme lecčemus naučit. Říká se, že Bůh stvořil tři nejkrásnější věci. Hvězdnou oblohu, úsměv ženy a rozzářené dětské oči. Pohled do šťastných dětských očí je pro mě tou největší odměnou.

Vy jste se však věnovala uprchlíkům ze Sýrie, kteří se usadili v Hradci Králové.

To díky P. Janu Linhartovi, který má tak široké srdce. Dokáže porozumět malému dítěti, stařečkům, bezdomovcům, intelektuálům. A citlivě vnímá i problémy cizinců a lidí z jiných náboženství. A on s radostí přijal malou komunitu Syřanů, kteří sem utekli před válkou. Některé jsem učila a nebo pro ně pořádala různé akce nebo jsme spolu cestovali.

Po devíti letech se stěhujete zpět do Plzně, do de facto misijního území.

Máme v naší zemi pět komunit a už jsem všude byla. Většina sester již se taky vrací podruhé. V Plzni jsem byla moc ráda. V diecézi je hodně rozšířena četba bible a také Mons. Josef Žák dělal pro lidi takové obnovy s Božím slovem, kterých jsem se účastnila. Bylo to až dojemné, když jsem učila babičky starší o dvacet a více let než já listovat v Bibli a hledat, kde je ten Izaiáš, listy Korinťanům, atd. Babičky, když šly do obchodu, tak se bavily o tom, jestli už dělaly tu Denní tichou chvíli (DTCH) anebo ji teprve budou dělat, což spočívalo v rozjímání Božího slova každý den. S tím jsem se nikde, jak putuji po republice, nesetkala. Je to úplně jiný způsob práce. Je tam málo věřících lidí, ale ti jsou skutečně věřící. V Plzni se dělá ještě tzv. preevangelizace. Když jsem tam působila, tak jeden mladý chlapec říkal, že v plzeňské diecézi to není o číslech, ale o jménech.

S jakými pocity odcházíte z Hradce Králové ?

Když jsem se do Hradce Králové stěhovala, poradil mi jeden kněz, abych se modlila za to, abych měla sílu, až budu z Hradce odcházet. Tenkrát jsem to moc nechápala, proč se mám modlit za to, až budu toto místo opouštět, když se sotva stěhuju. Odjíždím s velikou vděčností za to, že jsem tu mohla sloužit. Je tu velká kapacita dobrých rodin a hradecké inteligence, kterým je dobré se věnovat. Často se mě lidé ptají, co na to říkám, jestli se mně chce nebo nechce. Je to způsob mého života a vím to, že jdu do určitého místa na určitou dobu. Že

mě to něco stojí, to je pravda, protože vytvářím vazby. Opouštím něco nebo někoho, abych zase něco nového dostala.

Jak řeholnice žije poslušnost vůči představeným?

Poslušnost se žije po vzoru následování Ježíše Krista, který byl poslušný až k smrti. Dělal všechno to, co dělal jeho Otec. V současné době je poslušnost na bázi dialogu. Samozřejmě je to ideál, ale je to o vzájemném dialogu a vzájemném naslouchání. Není to tak, jak to bylo za dob naší zakladatelky, kdy se řeklo sestře, že má zalévat suchý proutek v zemi a ten se díky poslušnosti zazelenal.

A jak představené dávají pokyny podřízeným sestrám?

Záleží, jestli je to provinční představená anebo místní. Provinční nám oznamuje, že se máme stěhovat a řídí život celé provincie, a pak jsou místní představené. Nemůžu říct, že by se dávaly pokyny. Představená je zodpovědná za život komunity. Líbí se mi slovo animuje. Musí zorganizovat komunitu, aby se řádně modlila, skloubit život komunity s pracovními povinnostmi, snášet různé povahy sester a nějak je vést.

Jak jste prožila uplynulý pandemický rok?

Hodně jsem se věnovala mému umírajícímu tatínkovi, který zemřel na sklonku minulého roku. Byl opravdu milostivý čas. Taťka si na nic nestěžoval, i když měl veliké bolesti. Když nám sestřičky z hospicu sdělily, že se jeho život krátí na poslední hodiny, shromáždila se široká rodina a byli jsme u něho do jeho posledního dechu. Když jsme se pak začali modlit Zdrávas Maria, kdy se tam říká *„nyní i hodinu smrti“*, uvědomila jsem si, že jde o jeden jediný okamžik.

Čemu byste se ráda v životě ještě věnovala?

Když jsem byla poslána do Plzně, tak jsem si říkala, že se musím naučit hrát na citeru, protože v západních Čechách se tam dříve na tento nástroj hrálo hodně. Chtěla bych tradici oživit. Co se týče života, moc si přeji, abych dělala to, co ode mě Pán Bůh chce. Budu tak šťastná já, i ti kolem mě, a věřím, že i na věčnosti. Jak říká sv. Pavel v listě Korinťanům: *„Co oko nevidělo, co ucho neslyšelo, co člověku ani na mysl nevstoupilo, to Bůh připravil těm, kteří ho milují.“*

Pavel. J. Sršeň

Řekli o ní...

Sestru Hanku obdivuji jako člověka, který se nijak netrápí problémem, ale prostě ho jde řešit. Když dostala za úkol učit náboženství, měla malou skupinku dětí. Ona se nerozpakovala a jednala. Vytrvale obcházela ředitele hradeckých škol, aby vyjednávala výuku náboženství – i tam, kde nikdy před tím nebyla. Komunikovala s rodiči i dětmi a během několika let se postarala o výuku přes sto dětí ve více školách, včetně toho, že připravovala další duchovní programy pro děti, rodiče i pro školy. Podobně velmi aktivně přistupovala k Noci kostelů a Týdnu otevřených kostelů, kde patřila k hlavním organizátorům. Naše církev moc potřebuje tento typ lidí, kteří neschůzují, ale modlí se a konají....
Moc si přeji, aby do Hradce Králové přišli dobří následníci a aby sr. Hanka na novém působišti v Plzni mohla nadále požehnaně působit, tak jako tomu bylo v královéhradecké diecézi. Žehnám jí.

P. Jan Linhart

S týmem Týdne otevřených kostelů (TOK), zleva Martin Weisbauer, Mons. Jan Paseka, Anna Maclová a sestra Hanka

Děti a výuka náboženství jsou celoživotní radostí sr. Hanky

Kde je Duch Svatý?

Liturgie slavnosti Nejsvětější Trojice dává zaznít slovům z Ježíšova nočního rozhovoru s učeným Židem Nikodémem. Mnohým křesťanům jsou ta slova dobře známá. *„Bůh tak miloval svět, že dal svého jednorozeného Syna…“*. Když tuto větu slyším, vzpomenu si vždy na vzpomínku jedné italské sestry z kongregace založené Matkou Terezou. Tato sestra mi jednou vyprávěla, že Matku často doprovázela při jejích cestách po Itálii a sloužila jí jako tlumočnice. Po určité době už dopředu věděla, co bude Matka Tereza říkat. Velmi často totiž opakovala výše uvedená evangelní slova. Někdo by mohl říct, že to byl nedostatek invence. Velcí lidé musejí často mluvit, a tak se nutně opakují. Já jsem ale přesvědčen, že v jejím případě nešlo o formalitu, kterou se chtěla vypořádat se stále přítomnými lidmi, kteří čekali na nějaké její poselství. Jí tato slova ustavičně živila srdce, tak hladové a žíznící po Boží lásce. To, co říkala jiným, prožívala sama na sobě: *„Jsme stvořeni k vyšším věcem, abychom milovali a byli milováni.“* Mnozí při slyšení Ježíšových slov z jejích úst plakali. Slyšeli totiž ne opakovanou frázi, ale stále platnou živou skutečnost. Bůh nás miluje a darem jeho lásky je Ježíš.

Novozákonní badatelé ve 20. století objevili, že v textech epištol a evangelií jsou krátká shrnutí křesťanské víry. Tvrdí, že tyto texty od počátku sloužily křesťanům k tomu, aby si v nich připomínali, co je pro jejich víru základní a podstatné. A pak aby těmi slovy svou víru při různých příležitostech vyznávali, třeba při křtu, při slavení eucharistie nebo když měli vydat počet ze své naděje nevěřícímu okolí. K takovým formulacím patří třeba *„Ježíš zemřel za naše hříchy podle Písem … a třetího dnes vstal z mrtvých podle Písem“* (1 Kor 15,3–4) nebo *„byl vydán na smrt pro naše hříchy a vstal z mrtvých pro naše ospravedlnění“* (Řím 4,25). Za takovou základní formulku lze považovat také uvedená evangelní slova: *„Bůh tak miloval svět…“*. Všechno stojí a padá s tím, že je tu Ježíš, který přišel jako dar Otcova milujícího srdce.

Dostáváme se k otázce, která stojí v nadpisu tohoto zamyšlení: *„Kde je Duch Svatý?“* Asi právem očekáváme, že ke slavení trojičního tajemství vybere církev taková biblická slova, ve kterých je tajemství trojjediného Boha vyjádřeno přímo. Ježíš se označuje jako Boží dar. V křesťanské tradici se tento výraz často spojuje s Duchem Svatým, kterého například svatodušní hymnus nazývá *„donum Dei altissimi“*, to je *„dar svrchovaného Boha.“* Evangelista Jan ujišťuje své čtenáře už na začátku slovy Jana Křtitele, že s Ježíšem přichází Duch Svatý. A to nejen jednorázově nebo dočasně, jak to bývalo v případě starozákonních soudců, proroků a jiných duchovně pomazaných osob. Jan u Jordánu vidí, jak na Ježíše sestupuje Duch Svatý a *„zůstává na něm“* (Jan 1,32). To znamená, že kde je Ježíš, tam je vždycky také Boží Duch. Nebo ještě jinak: Duch Svatý v této době, zahájené Ježíšovým příchodem, nepřichází v plnosti jinak než skrze Ježíše a v něm. Proto je rozhodující uvěřit v Ježíše. Uvěřit v janovském slovníku není nic menšího než vstoupit do hlubokého osobního vztahu s ním, oddat se mu, a to vzhledem k jeho Božímu synovství výlučným způsobem. Láska k Ježíši vyžaduje nerozdělené srdce, nebo méně poeticky to znamená vsadit vše na něj a nenechávat si žádná zadní vrátka. Vždyť tu jde o všechno, jde o *„život věčný“*. Přísně znějící varovná slova jsou vlastně jen důsledkem velikého Božího daru v Kristu. *„Kdo nevěří, už je odsouzen.“* Písmo tím chce jen zdůraznit, že dar Boží lásky v jeho Synu je tak veliký, že odmítnutí daru je velikou ztrátou. Teď už ale vše záleží na příjemci, dárce už se vydal do posledního haléře.

Naštěstí je tu právě Duch Svatý, který nám opakovaně a stále naléhavě představuje Ježíšovu osobu jako nesmírně přitažlivou. Je to Duch Svatý, který nedovolí, abychom Ježíše postavili do muzea mezi vážené postavy dějin nebo ho při nejbližší revoluci z toho muzea vyhodili jako překonaného zpátečníka. Ježíš díky Duchu Svatému znovu a znovu vstupuje do našeho života jako čerstvý dar vášnivé Boží lásky.

P. Jaroslav Brož

Historie Brandlova obrazu

S radostí jsem si přečetl článek o dobré spolupráci mezi státem, městem a církví v případě restaurování Brandlova oltářního **obrazu Nanebevzetí Panny Marie** z roku 1728 **v kostele sv. Vavřince ve Vysokém Mýtě**. Nebylo tomu tak vždy. Chci připomenout příběh tohoto obrazu starý více než 110 let, tedy před 1. světovou válkou.

Patronem kostela bylo město, které v roce 1787 zakoupilo tento obraz ve veřejné dražbě ze zrušeného cisterciáckého kláštera v Sedleci u Kutné Hory. Vysokomýtský chrám byl v závěru 19. století nákladně regotizován, mimo jiné v letech 1892–1899 proslulým architektem Josefem Mockerem. Město se velmi zadlužilo, složitě shánělo další peníze na pokračující opravy a navíc se předmětem sporu mezi obcí a církví stala restaurace a umístění Brandlova obrazu na nový hlavní oltář v kostele. V čele odpůrců obrazu stál děkan Antonín Svatoš, který argumentoval tím, že hlavní oltář má nést obraz patrona chrámu, tedy sv. Vavřince a že barokní obraz do nově upraveného pseudogotického presbytáře s úzkými vitrážemi nepatří. Starosta města Antonín Tůma však trval na svém a 1. ledna 1907 vyzval občany města k veřejné sbírce na záchranu obrazu. Do věci se v závěru roku 1907 vložil i královéhradecký biskup Josef Doubrava, který navrhl městu odkoupení obrazu církví a jeho opětné umístění do Sedlece. Proti tomu se rozhodně postavilo celé městské zastupitelstvo.

Spor o obraz byl i politicky zneužit. V únoru 1908 se konaly volby do obecních zastupitelstev a zemského sněmu a jednotlivé strany se předháněly v předvolební agitaci. Národním sociálům a sociálním demokratům se podařilo 19. ledna rozbít schůzi katolické strany. Po volbách, 10. dubna, pořádal děkan Svatoš v hostinci U Zlaté lýry přednášku na téma Moderní doba a křesťanství. Hlavním řečníkem byl farář ze sousední Chocně P. Jemelka. Mluvil o Darwinově teorii, manželské rozluce a také o nevhodnosti umístění Brandlova obrazu v kostele. Shromáždění kvůli provokacím sociálů a sociálních demokratů, kteří hlasitými výkřiky označili církev za zpátečnickou organizaci škodící celá staletí českému národu, skončilo policejním zásahem.

A závěr tohoto příběhu? 15. října 1911 sloužil děkan Svatoš u nového oltáře se zavěšeným restaurovaným Brandlovým obrazem slavnostní bohoslužbu. Přítomen byl i pan starosta Tůma.

František Mikeš

Pozvánka

Pozvánky z Diecézního centra pro seniory

Zveme vás na tyto akce, na které aktuálně probíhá přihlašování

- **21.–28. 8. Pobyt pro prarodiče s vnoučaty a třígenerační pobyt**, Marianum, Janské Lázně
- **6.–9. 9. Manželské setkání seniorů**, Marianum, Janské Lázně
- **9.–15. 9. Poutně-poznávací a odpočinkový zájezd do Rakouska**, tyrolské Alpy a jezero Achensee
- **7. –15. 10. Velký okruh Řeckem** po stopách apoštola Pavla a pobyt na ostrově Thassos s biskupem Janem Vokálem

Přihlášky a informace

Diecézní centrum pro seniory
Velké náměstí 32
500 03 Hradec Králové
tel.: 495 063 661, 737 215 328, 734 435 360
e-mail: dcs@bihk.cz
www.dcshk.cz www.simeon.cz

Za Pannou Marií i za koláči

V Koclířově u Svitav, v národním centru Českomoravské Fatimy, se lidé občerstvují nejen na duchu. Vyhlášeným cílem poutníků a dalších návštěvníků se totiž staly i **fatimské pekařské a cukrářské výrobky**.

V roce 1995 přijal Fatimský apoštolát nabídku Školských sester a převzal opuštěný klášter v Koclířově. A to byl začátek nejen působení Fatimského apoštolátu, ale také celkové obnovy kláštera a celého areálu o pěti hektarech. Postupně se z Koclířova stalo moderní poutní místo se zázemím pro poutníky, s kapacitou 120 lůžek ve standardních pokojích s příslušenstvím, stravováním. Přímo v hlavní budově kláštera byla zřízena kavárna, později také výrobna cukrárny, která je nyní i tak trochu vlajkovou lodí ČM Fatimy.

„Cukrárna neznamená jen zákusky, ale vše, co přijde každému vhod, když navštíví Koclířov. Ubytovaní poutníci rádi zakouší chvíle, kdy si mohou v klášterní kavárně dát příjemné občerstvení. Sortiment je velmi široký, kromě klasických zákusků všeho druhu jsou to vyhlášené fatimské koláče, jablkové štrůdly, máslové trubičky plněné sněhem či karamelem, ale také různé druhy teplých i studených nápojů, a stejně tak u nás unavený poutník najde i chlebíčky, polévky a další sortiment. Tradiční objednávky vánočního cukroví překračují stovky kilogramů. Mnozí objednávají zákusky na své rodinné slavnosti a oblíbené jsou velikonoční perníkové variace či nyní v Roce sv. Josefa také „perník svatého Josefa z Hřebče“, popsala lidmi kvitovanou aktivitu Hana Frančáková.

Se svými vyhlášenými produkty vyjíždí fatimští i na farmářské trhy, prioritou ale zůstává uspokojení poptávky těch, kteří do Koclířova přijíždějí. *„Naše obětavá Drahuška bere každou neděli vozík, aby rozvezla, a to i v době pandemie, zákusky v hygienických krabičkách do jednotlivých domů v obci. Stoupá tak prestiž Fatimy mezi obyvateli Koclířova a okolí, kteří se běžných poutních programů neúčastní. Často se stává, že do Koclířova přijede někdo, kdo chce vidět, kde se pečou koclířovské koláče, které mu tak chutnají. Navštíví kostely, projde si areál a příště přiveze své blízké a zase se vrací“*, dodala ještě Hana Frančáková, podle které v tomto provozu nerozhoduje cena, ale spokojenost zákazníků. A ta nebude malá, neboť během pandemie stála cukrářská výrobna před uzavřením – nebylo komu prodávat.

Hana Bartošová a Petra Štoudková při přípravě letošních tradičních velikonočních perníků. Foto Václav Kašík

A v tu chvíli přišel od spokojené zákaznice finanční dar s výzvou, aby nezavírali cukrárnu, aby vydrželi. *„Jednou jsem jela domu k rodičům a zjistila, že už zákusky v naší cukrárně nejsou. Nakoupila jsem je tedy cestou v jiné cukrárně a tatínek tehdy poznamenal, že jsme se hodně pohoršili… Proto nechceme zákusky dovážet, ale vyrábíme je sami podle našich receptur“*, řekla Lenka Palkovičová, vedoucí koclířovského cukrářství.

A jestli cukrářky a pekařky baví celé dny se „patlat“ s těsty? *„V každém zaměstnání jsou činnosti, které baví, ale je potřeba dělat i ty činnosti, které až tak příjemné nejsou. Když je ale odezva, že lidem chutná, hned je vše příjemnější. Nejraději připravujeme těsta na perníky, vánoční cukroví a koláče. Koláče jsou nejlepší, když je můžeme dát přímo z pece na tác a nabídnout ještě teplé hostům. A když vidíme, že je vitrína v pátek, než odejdeme domů, plná různého druhu našeho sortimentu, máme radost. Je to něco, co umíme. Už máme svůj styl a těší nás, když lidem naše výrobky chutnají“*, přiznala Petra Štoudková, kterou Hana Bartošová doplnila: *„Stává se, že je práce velmi vyčerpávající, hlavně, když pečeme koláče na První soboty a končíme po několika dnech dlouhých směn. Ale když pak potkáme paní, která nás pochválí, zapomeneme i na naše bolavé nohy – za ty roky jsme se tu nastály hodiny a hodiny při pečení, zdobení a míchání. A v našem věku je to už znát.“*

Činnost Světového apoštolátu Fatimy (původně Blue Army – Modré armády Panny Marie) působícího v desítkách zemí světa, byla ustanovena v ČR v době po sametové revoluci na jaře 1990, kdy se obnovila činnost Církve v plném rozsahu po mnohaleté komunistické diktatuře. Českomoravská Fatima svoji činnost započala v Třebíči a následně přesídlila do Koclířova. Od prvopočátku pod vedením Mons. Pavla Dokládala.

Pavel J. Sršeň

Zvon v kostele Panny Marie v Hradci Králové (2)

Zvon v západní věži kostela Nanebevzetí Panny Marie na Velkém náměstí v Hradci Králové podstoupil v srpnu roku 2009, jak jsme vám vyprávěli minule, důkladnou očistnou kůru. Postarali se o ni hradečtí zvoníci, kteří už měli zkušenost s mytím mnohem těžšího a většího gotického zvonu Augustin v Bílé věži. Také tam byl u toho David Kafka.

Jedna věc je prvotní očista a druhá věc je následná konzervace, vysvětluje. Proti čemu nejde zvony ochránit, to je lidská ruka. Na zvonu zasvěceném Bohorodičce Panně Marii je vidět řada vrypů, všelijakých malůvek a jmen, jak se páni zvoníci a různí jiní návštěvníci snažili vyrýt do něj informaci o své existenci. Pro restaurátory je to velmi nepříjemné, ale nedá se s tím moc dělat, proti tomu žádná mycí houba ani konzervační nátěr moc nepomůže. U zvonu Augustin jsme, díky Bohu, tento problém vůbec neměli, tam byla jenom špína, holubí trus a zbytky malty a barev. Tady u Panny Marie ovšem tento problém byl. Alespoň částečně se ho podařilo eliminovat navoskováním povrchu zvonu, intenzita těch škrábanců se tak trochu utlumila. Ale to víte, jména hloupých na všech sloupích ... bylo, jest a bude.

„Úplně sama jsem se poté vydala do věže kostela Nanebevzetí Panny Marie na Velkém náměstí v Hradci Králové. Od roku 1766 v ní visí jediný dochovaný svědek minulosti. Pozdně barokní zvon, kterému je letos 255 let. Dodnes si pamatuji ten úžasný pocit. Pode mnou se rozkládalo letní město, byla nádherná viditelnost, přede mnou směrem severním se rýsovaly hřebeny Krkonoš a u nohou mi leželo nové srdce. Ten okamžik ticha netrval dlouho, kroky a hlasy dávaly tušit, že se blíží zvonař Petr Rudolf Manoušek a iniciátor opravy zvonu dr. František Skopec. Takže do práce.

Potkali jsme se u sv. Víta, když jsem tam začínal zvonit. To už jsem chodil po Hradci Králové a sbíral informace o zvonech. Tak jsem přišel i na „Marii“. V první fázi jsme ji důkladně umyli od staletých nánosů prachu, dnes se vrátí domů její srdce.

„Srdce zvonu je výkovek z měkkého železa. To naše má přes 50 kg. Když ho má člověk vzít nikoliv jako pytel brambor přes rameno, ale podržet ho v napnutých rukách před sebou, tak je to dost.

„Opravená kůže, na které je zavěšené, i opravené šrouby jsou viditelné na první pohled. Ale vážení srdce zvonu, proč?

To je spíš pro dokumentaci, pro archiv, přidává se Petr Rudolf Manoušek. V historických dokladech najdete obvykle kolik váží zvon, ale nikde už není uvedeno, zda je to zvon samotný nebo je to včetně závěsu, včetně srdce. My potom ten údaj pracně dohledáváme. To se dělo u Augustina, to se děje tady u Marie. Rád bych třeba v budoucnu zvážil celý zvon, tak jak je. Teď už víme váhu srdce, takže ji můžeme odečíst. Víme, že zvon má necelých třináct set kilogramů. Ale to je archivní údaj, který samozřejmě těžko můžeme potvrdit. Samozřejmě propočítat by se to dalo, ale ten propočet je velmi náročný a potřebuje množství údajů. Znamenalo by to důkladně proměřit profil zvonu a v principu je technicky jednodušší zvon skutečně zvážit.

Ing., RNDr. Skopec, František, CSc.

(*22. 8. 1953, Brno)

Absolvent ČVUT Praha - Fakulta jaderné fyziky a inženýrství, Přírodovědecká fakulta UK Praha. Zasloužil se o znovuobrození královéhradeckých zvonů.
Spoluautor knih: Hradec Králové, Panorama Hradce Králové z Bílé věže, Od brány k bráně starým městem, Arcibiskupství pražské ve fotografiích a obrazech
V roce 2020 obdržel Papežský rytířský řád sv. Řehoře Velikého. Je udělován věrným a zasloužilým mužům vzorné pověsti, kteří se zasloužili o „dobro společnosti, církve a Svatého stolce“. Členové řádu mají právo vjet v sedle dovnitř baziliky sv. Petra ve Vatikánu (toto právo už dlouhou dobu nikdo nevyužil).

Jak už jsme řekli, když jsme tady byli přítomni mytí zvonu, měl, a ještě v tuto chvíli má, vyňaté srdce, protože se muselo opravit. Co se na takovém srdci opravuje?

Srdce prošlo v minulosti nějakým neodborným zásahem. Čí rukou, těžko říct. Jisté je, že se mu snažili změnit rozměry a váhu. Z jakého důvodu, to nám není známo. Zavěšené bylo (a zase bude) v kloubovém závěsu, kterému se říká krásným slovem šarnýr. Není pro to český ekvivalent, opisuje se to spojením kloubový závěs, v principu to tak skutečně je. Šarnýr je zařízení, které umožňuje zavěsit srdce do zvonu, který už byl otočen proti původní pozici. Když srdce stále tluče na jedno místo, tak dochází k zeslabení stěny a pokud by zeslabení přesáhlo určitou mez, může zvon i puknout. Takže je potřeba po nějakých desetiletích, nebo spíše staletích, zvon otočit, aby srdce tlouklo zase na zdravou část, obvykle v úhlu 90 stupňů. Tím se ale dostává do problému zavěšení srdce, protože u historických zvonů je uvnitř zalito železné oko, na kterém visí. A otočením srdce se oko dostane do jiné pozice a už není možno srdce zavěsit. K tomu, aby to šlo, slouží takový „mezikus“, tento kruh rozvodný, který se pomocí klínů upevní k původnímu oku zalitému ve zvonu. Kruh má ten kloub, který umožní změnu směru zavěšení srdce. Takže je to poměrně složité zařízení, ale už se to dělá od historických dob a my dodržujeme vlastně ten princip tak, jak to funguje, protože nic lepšího nikdo zatím nevymyslel.

Na Bílé věži odbíjí tři čtvrtě na deset. K mému velkému překvapení neuběhlo ani 5 minut a opravené srdce visí ve zvonu. Předpokládala jsem, že to bude náročnější operace, že ve věži kostela Nanebevzetí Panny Marie strávíme dopoledne, obracím se na Petra Rudolfa Manouška.

> Na zvonu zasvěceném Bohorodičce Panně Marii je vidět řada vrypů, všelijakých malůvek a jmen, jak se páni zvoníci a různí jiní návštěvníci snažili vyrýt do něj informaci o své existenci.

Srdce vzpíral dr. Skopec, a přestože to je statný muž, tak měl co dělat, samozřejmě. Ale abychom se nedřeli víc, než je nezbytně nutné, tak je potřeba si to důkladně připravit. Proměřit a pokud to všechno klapne, tak je tam srdce raz-dva. Srdce je výkovek z měkkého železa. To naše má přes 50 kg. Když ho má člověk vzít nikoliv jako pytel brambor přes rameno, ale podržet ho v napnutých rukách před sebou, tak je to dost. Teď nové srdce ještě musíme vycentrovat přesně do zvonu, aby bylo vprostřed a dotáhnout tak, aby jeho poloha byla fixní a nemohlo se při pohybu zvonu pohnout nežádoucím směrem. Jenom bych připomněl, že srdce má nejen jinou hmotnost, ale je i tvarově upravené. Překovali jsme ho a upravili jeho zavěšení, protože tam byly nežádoucí vůle.

Ve chvíli, kdy Petr Manoušek s dr. Skopcem uvazují nové lano, je zřejmé, že práce jde do finále. Je nějaké speciální, ptám se ve chvíli, kdy dostávám kousek na památku.

Ani ne, ale nemělo by se vytahovat a nemělo by pružit. Speciálně je ale uvázané, a to tak, aby smyčka pokud možno nepovolila. Pro zvoníky to není zrovna potěšení, když se uprostřed zvonění lano utrhne. Zvon je víc než předmět – má srdce a s člověkem si vytváří vztah. Zvonění doprovází člověka po celý život, v různých všedních i nevšedních situacích. Existuje zvuková paměť a zvony do ní patří. Být zvoníkem je romantika s doteky historie, a také pořádná řehole. Svátky, soboty, neděle – uznávaný znalec zvonů František Skopec o tom ví své. Zvonění není o síle, ale o technice. Umění zvonit, to je talent i praxe. A taky je třeba, mít ten zvon rád a neničit ho, pokorně mu naslouchat, sám vás dostane do toho správného rytmu. Zásada číslo jedna zní, nohy zvoníka nesmí opustit podlahu.

Zvon u Panny Marie v Hradci Králové je bohatě reliéfně zdobený

Roky úderů srdce zanechává na zvonu stopy

Nad krásou zvonů musí žasnout každý

Závěsná stolice zvonu musí vydrželt velké mechanické namáhání

„A pak už se barokní, k životu v 21. století probuzený, zvon dává do pohybu. Třetí z rodu zvonařů Manoušků zkušeným pohybem drží lano. Nemusí se ani moc snažit. Zvon ve chvíli, kdy se rozhoupe, jde sám vlastní setrvačností. Jenom je potřeba pohlídat, aby lano, protože je měkké, nedošlo za ruku nebo, nedej Bože, za hlavu.

Technická zkouška prokázala, konstatuje David Kafka, že srdce správně bije do správných míst, to za prvé. Za druhé prokázala, že se stolice, na které zvon leží, velmi lehce hýbe a že v krajním případě by stačilo, kdyby zvonil jeden zvoník. Přesto si myslím, že zvon je určen pro zvoníky dva, takže bych doporučoval dát ještě druhé kládí, aby zvonili zvoníci dva. Ono to je vždycky lepší, pro začátek a konec toho zvonění, i pro zvonění vlastní. Jinak technicky to funguje velmi dobře, stolice je výborná, myslím, že určitě ještě dobrých sto let vydrží.

•

Okamžiku, kdy zvonař Petr Rudolf Manoušek zvon v kostele Nanebevzetí Panny Marie na Velkém náměstí v Hradci Králové po renovaci poprvé na zkoušku rozhoupal, byl přítomen také tehdejší královéhradecký biskup Dominik Duka. A společně se všemi zvoníky a nadšenými dobrovolníky čekal na první oficiální zvonění.

Kéž tedy, až tento zvon v poledne zazní, nám připomene, že máme za co děkovat. Že žijeme ve svobodě, ale také za to, máme lidi, kteří zavěšují nová kovová srdce, a ta svá mají tam, kde mají být. Nechci říkat na pravém místě, aby se někdo nedomníval, že neznám anatomii. Kéž tedy tento zvon osloví všechny naše spoluobčany, Hradečany i lidi z okolí, abychom dokázali být jednotni v tom, co vytváří naše dějiny a co vytváří lidskou pospolitost. Pán Bůh mu žehnej!

Bože, Tvůj hlas se už od počátku ozýval v nitru člověka a zval ho k životu ve společenství s tebou. Sděloval mu věci nevyslovitelné a povzbuzoval ho k úsilí o vlastní spásu. Ty jsi přikázal svému služebníku Mojžíšovi, aby svolával shromáždění lidu troubením na stříbrné trubky, a v Tvé církvi svolává k bohoslužbě hlas zvonů Tvůj lid nové smlouvy. Sešli na nás všechny své požehnání a dej, ať hlas tohoto zvonu dotkne se lidských srdcí a rozezní je. Ať mají účast na radostech i žalostech svých bratří a sester a spěchají do chrámu, aby se tam setkali s Tebou, naslouchali Tvému slovu a předkládali Ti své prosby. Prosíme o to skrze Krista, našeho Pána.

„Pane inženýre, vy budete počítat, abych měl čas to rozhoupat," obrací se František Skopec na Davida Kafku. Aby to bylo 12 a šel úder, abychom byli jako švýcarské hodinky. Původní hodinový stroj Josefa Božka na Bílé věži oznamuje, že slavnostní okamžik

přichází. Dr. Skopec, který se měrou vrchovatou zasloužil o znovuzrození královéhradeckých zvonů, se chopil lana. Zvon, zasvěcený Bohorodičce Panně Marii, se pomalu dává do pohybu. Sem a tam. Všichni počítají a potom … nové opravené srdce zvonu narazilo o jeho tělo a zvon se poprvé oficiálně rozezněl. Bylo pravé poledne, pátek 21. srpna 2009.

Pana Maria dlouho mlčela. Jestli poslouchala sv. Pavla, podle jehož zásady žena v církvi mlčí, tak snad to je signál, že už mlčet nemusí, ani v kostele Nanebevzetí Panny Marie. Dvakrát hrál důležitou roli v mém životě, vzpomínal Dominik Duka.

Jako malý chlapec si pamatuji Velikonoce. Sem jsme jako děti chodívaly na křížovou cestu na Velký pátek. A pak v době, kdy jsem chodil na jedenáctiletku, stal jsem se tady ministrantem. Vždy byla velká rivalita mezi kostelem Nanebevzetí Panny Marie a katedrálou sv. Ducha. Tady býval sbor ministrantů ohromný. V mém dětství to byl vojenský kostel. Souvisel s Velkým náměstím a na něm konanými církevními a vojenskými slavnostmi. Představte si předškoláka, to náměstí bylo mých očích velikánské.

Vzpomínám na Boží těla po druhé světové válce. Náměstí úplně plné. Děti, družičky, u oltářů stála čestná stráž důstojníků, při požehnání šly šavle vzhůru, to byl nezapomenutelný zážitek. A 28. říjny, vojenská přísaha s přehlídkou. Pochodovali tři generálové, jeden modrý a dva zelení. Pět vojenských kapel. Dělostřelci měli kapelu s obrovským bubnem, táhl ho oslík. Toho jsem moc chtěl mít, ale nikdy se mi tohle přání nesplnilo. Dostal jsem jen hračku, gumového oslíka. V oblibě jsem měl tenkrát uniformy, hlavně modré. Letectvo byla elita armády. Tak jsem ani neprotestoval, když maminka přešívala z otcových uniforem oblečení na nás děti.

„Nestává se často, aby se starobylé zvony vracely ke své původní kráse.

Je to zcela mimořádná událost. Bylo by hezké, kdyby se jednou podařilo rozhoupat i zvony, které tady visívaly společně s „Marií“. Rekvírování zvonů je smutné. O to radostnější je, když se mohou do věží kostelů vracet. Jejich hlas prochází člověku celým tělem. To je výjimečný zážitek, který o sto metrů dál nelze zažít, jen tady v těsné blízkosti. Pokoru musíme mít před historií a dobou, kdy byl zvon zasvěcený Bohorodičce Panny Marii ulit. My jsme jenom pokračovatelé, ale zaplať Pán Bůh, že je díky osvíceným donátorům znovu v původním stavu.

Oči všech se v tu chvíli otočily k malé nenápadné tabulce. Ta tady v době vrcholícího baroka nebyla, svítí novotou. **„Nákladem Jiřího Syrového a Fr. Skopce restauroval P. R. Manoušek L. P. 2009.“**

Eva Zálešáková

38. Národní rada PMD

Ve čtvrtek 29. 4. 2021 se v online prostředí sešla Národní rada Papežských misijních děl ČR. Národní ředitel Leoš Halbrštát zmínil, že v roce 2020 bylo největším finančním problémem zrušení tradiční sbírky na misie, která se koná vždy na Misijní neděli, tedy třetí říjnovou neděli. Menší částku se podařilo vybrat jiným způsobem, nicméně místo 16 milionů z roku 2019 se v roce 2020 vybraly pouhé 3 miliony. V této části zaznělo důležité připomenutí, že v době pandemie také lidé v misijních zemích trpí více než dříve, a proto také potřebují více finanční i duchovní podpory.

Kvůli nízkému rozpočtu na rok 2021 musí být letos redukováno vydávání nových misijních materiálů a je výrazně omezena tvorba dalších dílů Missio magazínu v TV Noe.

Během rady bylo připomenuto, že je možné využívat intencí v misijních zemích. Kněží v některých našich farnostech mají problém odsloužit všechny intence a kněží v misiích je rádi odslouží a navíc jim to i finančně pomůže.

Národní ředitel dále vyzdvihl skutečnost, že v mnoha farnostech se v uplynulém roce konaly menší akce na podporu misií pandemii navzdory. Všem těmto farnostem i dárcům srdečně děkujeme.

Závěrem proběhla diskuze o aktuálním dění v PMD. Od začátku roku 2021 se začali pracovníci Papežských misijních děl ČR pravidelně scházet k online setkáním, jejichž výsledkem byla například postní modlitební aktivita nebo aktuálně probíhající Misijní pouť k Panně Marii (více informací k této aktivitě lze nalézt na webu www.bihk.cz v záložce PMD nebo v Kalendáři akcí).

Papežská misijní díla

Na Kropáčce 30/1, 500 03 Hradec Králové

pmd@missio.cz www.missio.cz
www.facebook.com/PapezskaMisijniDila

Knižní tipy

Nakladatelství Doron

Uhřice 76, 683 33 Nesovice
Tel.: 517 367 656, doron@doron.cz
www.doron.cz

Matthew Kelly

Nevzdoruj svému štěstí

Máte někdy pocit, že největším nepřítelem jste si vy sami? Pomysleli jste občas na to, že jste mohli vykonat velké věci, kdybyste se jen nemuseli zabývat tou spoustou malicherností? Bojujete s tím, jak dělat pevná rozhodnutí? Unavuje vás stanovovat si cíle, a pak jich nedosáhnout? Prokrastinujete? Máte strach říct, co si doopravdy myslíte a co cítíte? Pak je tato kniha pro vás. *Brož., 224 str., cena 299 Kč*

Alexis Wiehe

Medžugorje
Znamení pro dnešek

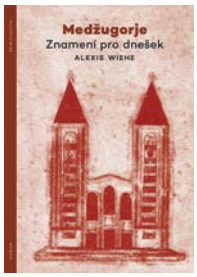

V Medžugorji se probouzí křesťanská víra. Od roku 1981 šest místních mladých tvrdilo, že se jim zjevila Panna Maria. Hned v prvních letech sem začalo proudit velké množství poutníků a bylo sepsáno mnoho knih. Vzedmula se vlna nové horlivosti, ačkoliv mnozí lidé zůstali spíše opatrní a někteří dokonce usilovali o diskreditaci těchto událostí. *Brož., 208 str., cena 249 Kč*

II. NÁRODNÍ POUŤ ZA HOSPICE

sobota 12. června 2021

Zveme na pouť za Boží pomoc, ochranu a požehnání pro hospice v ČR - přijďte je podpořit, potřebují Vaši duchovní podporu!

hl. celebrant:
mons. ThLic. Ing. Zdenek Wasserbauer, Th.D., pomocný biskup pražský

- 11:30 přednáška: Poslání hospiců v dnešním světě
  (MUDr. M. Svatošová, PhDr. Mgr. R. Huneš, MBA)
- 13:00 poutní mše svatá
- stánky s publikacemi a výrobky s hospicovou tématikou

(K dispozici bude nová kniha - životopis patrona hospiců a této pouti sv. Josefa Moscatiho, lékaře z Neapole)

www.asociacehospicu.cz

Charitní listy

ZPRAVODAJ DIECÉZNÍ CHARITY HRADEC KRÁLOVÉ 6/2021

Pomozme strádajícím rodinám v Indii

Celý svět se znepokojením sleduje, jak se Indie vypořádává s následky pandemie covid-19. Tamní nemocnice se potýkají s nedostatkem kyslíku, lůžek a personálu, mnozí lidé umírají doma bez jakékoliv léčby. Diecézní charita Hradec Králové proto vyhlásila veřejnou sbírku na pomoc strádajícím rodinám v Indii, pro které indičtí partneři charitního projektu Adopce na dálku již operativně zřídili potřebná léčebná centra.

„V uzavřených školách jsme zřídili provizorní zdravotnická střediska, kde pomáháme nemocným. Katolická církev v Bangalore také provozuje tři nemocnice. Kromě toho vypomáháme pozůstalým uspořádat důstojné poslední rozloučení. Budeme nesmírně vděční za jakoukoliv pomoc,“ popisuje aktuální situaci ve své oblasti indický arcibiskup v Bangalore Peter Machado, partner hradecké Diecézní charity v projektu Adopce na dálku a rozvojové pomoci.

„K lidem ve zmíněných oblastech nás pojí dlouholetá přátelství, proto jsme se rozhodli pomoci, když vidíme, jak těžkými zkouškami nyní prochází. Předem upřímně děkuji všem, kteří se do sbírky zapojí a projeví tak svoji solidaritu a lidskost,“ sděluje Aneta Maclová, ředitelka Diecézní charity Hradec Králové.

Pokud můžete, zapojte se, prosím, do sbírky určené na pomoc indickým sirotkům, strádajícím rodinám a nemocným. Finanční dary určené na výše uvedenou pomoc lze zasílat na sbírkové konto: 1387434288/2700 (uveďte variabilní symbol 54000).

„Čeští dárci projevili velkou solidaritu už loni na jaře v době největšího lockdownu, kdy na potravinovou pomoc hladovějícím v Indii přispěli přes jeden milion korun a pomohli tak více než dvěma tisícům chudých rodin. Děkujeme a věříme, že společně pomůžeme strádajícím lidem v Indii i v aktuální krizové situaci,“ připojuje se Vojtěch Homolka, vedoucí projektu Adopce na dálku, který je neustále ve spojení s indickými partnery.

Více informací najdete také na **www.hk.caritas.cz** nebo na **www.adopce.hk.caritas.cz**

Diecézní katolická charita Hradec Králové - Adopce na dálku® adopce.hk.caritas.cz

Charita Česká republika

SBÍRKA PRO INDII

Pomáháme strádajícím rodinám

Finanční pomoc můžete zasílat na bankovní účet:

1387434288/2700

variabilní symbol: **54000**

QR Platba

Můj život je jako hořící svíčka

První, pro mě důležitý okamžik, který mě vnitřně oslovil, bylo navštěvování kostela v mých 5 letech. Můj děda v kostele Nejsvětější Trojice v Rychnově nad Kněžnou před každou mší svatou rozsvěcel všechny svíčky a mě to pokaždé velmi fascinovalo. Také pro mě bylo zajímavé to, že tam chodili převážně staří lidé, se kterými se má babička hodně přátelila. Zřejmě v tuto dobu do mého srdce něco zaselo lásku ke starým lidem.

Během svého života v Praze jsem se převážně setkával s názorem, že důchodce se jen plete ve frontě na kasu, překáží všude, kde se jen dá, a proč nesedí doma a nekouká na seriály. S tímto názorem jsem se setkával napříč všemi generacemi. Smutné! Já si totiž pamatoval od své babičky, jak na mě kladně působila přítomnost starých lidí. Většinou jsem poslouchal jejich rozhovory u plotny, kdy jsem se dozvěděl něco moudrého a milého, pokaždé mě hladily po mé malé hlavičce, tu a tam jsem dostal nějakou tu sladkost z jejich prací ztvrdlých rukou. Tak mi utkvěly v paměti časté návštěvy, které u mé babičky probíhaly.

Když mě po letech prožitých v Praze osud zavál zpět do Rychnova, nastoupil jsem zde jako pečovatel ve Farní charitě. Zkušenost z dětství se mi náramně hodila. Tady jsem se setkal s pravou realitou důstojného stáří. Trávit čas se starými lidmi je někdy radostné a jindy zase bolestné, v jejich tvářích lze každý den číst utrpení nebo radost. Je to úplně jiné než na ulici, kde si starých a nemocných lidí ani mnohokrát nevšimneme, možná i pro naši zahleděnost a soustředěnost do sebe samých.

A pak, jednoho dne přišel okamžik, na který musím, po pravdě řečeno, myslet každý den. Mé první setkání s reálnou smrtí. Naštěstí pro mě to byl starý pán. Měl jsem ho velmi rád, a jeho osobnost mě oslňovala už delší čas, třeba i pro jeho silné ruce protkané vráskami, které se v jeho životě určitě dost nadřely.

(Pavel Michalec, pečovatel ve Stacionáři sv. Františka; Foto: archiv Farní charity Rychnov nad Kněžnou

Když nastal čas jeho odchodu, myslel jsem na jeho duši a v duchu se modlil k Bohu, za jeho spásu, tak jak mě učila má babička. Jak jsem jej držel za ruku, která pomalu chladla, mé srdce se chvělo sílou okamžiku, a já si v tu chvíli uvědomil, že jeho hořící svíčka pomalu dohasíná, až zhasla úplně. V ten moment mi bylo do breku, ale doufal jsem v Boží milosrdenství a věřil, že ho pán Ježíš přivítá ve své milující náruči.

Poté co odešel, tak se mi v srdci rozlil pocit štěstí a radosti, když jsem jeho duši přenechal Bohu. Jelikož mě umírání mých blízkých, ať už to byla má milovaná babička, přátelé či klienti, minulo vždy o pár minut, tak si myslím, že toto byl pro mě krásný okamžik živého setkání se smrtí.

Pavel Michalec)

Poděkování Farní charitě Dobruška

Nikdy nejsi sám...

Osobní asistence není určena pouze pro osoby se zdravotním handicapem, ale i pro seniory. Starouškům tato sociální služba umožňuje zvládat každodenní život ve svém domácím prostředí. Ne vždy může být „po ruce“ rodina. Odchází síly, fyzická kondice, přichází osamocení, bezmoc... Díky této službě přichází do života opět naděje, pomoc, podpora, kontakt s okolím, radost. Sociální pracovnice v nasmlouvaném termínu, klidně i každý den, starouška navštíví. Promluví vlídným slovem, dle potřeby pomohou s osobní hygienou nebo úklidem domácnosti, zajistí nákup, doprovodí k lékaři či vezmou starouška na procházku. Vždy vychází z individuálních potřeb klienta. Dokáží věcně poradit i rodinným příslušníkům pro ně v nových životních situacích, které přichází se stářím blízké osoby. Každá životní etapa má svůj začátek i konec, život střídá smrt. Sociální pracovnice Farní charity Dobruška jsou profesionálky ve svém oboru. S úsměvem na tváři zvládají každodenní péči, dokáží ale být i silnými empatickými „pomocnicemi“ při odchodu blízkého člověka, úmrtí. Pohladí a obejmou vlídným slovem. S poskytováním sociální služby v podobě osobní asistence seniorům má naše rodina osobní zkušenost. Dělali život krásnější mému dědovi a nyní i babičce. Příjemný, vstřícný, lidský přístup ke klientovi i k rodinným příslušníkům. Nic není problém, vše má řešení, anebo se společnými silami najde. Za to vše, co vykonávají a poskytují, jim patří obrovské poděkování. Děkujeme!

Jana Flechtnerová)

AKTUALITY

Rodinám s dětmi v tísni pomůže dar od zaměstnanců nemocnice

Havlíčkův Brod: Zaměstnanci Nemocnice Havlíčkův Brod v dubnu darovali potraviny a hygienické potřeby sociálně znevýhodněným rodinám, o které pečuje brodská Charita. Balíky s pomocí v hodnotě 20 tisíc korun putovaly do Charitních domovů v Havlíčkově Brodě a Humpolci a za klienty Sociálně aktivizační služby pro rodiny s dětmi. Do sbírky se zapojili pracovníci napříč všemi odděleními nemocnice a navíc přidali hotovost 13 tisíc korun, která poputuje na zajištění programů pro děti a nákup dalších potřeb pro rodiny.

Koronakrize ekonomicky doléhá na stále více rodin s dětmi. Zasaženi jsou zejména lidé v oblastech, které byly kvůli protiepidemickým opatřením dlouho uzavřeny.

„Situace je pro tyto osoby velmi těžká a každá pomoc je velmi významná. Nejenže pomoc zaměstnanců nemocnice byla opravdu velkorysá co do množství, ale přišla také včas. Všem patří velký dík!,“ děkuje Simona Tomanová, ředitelka Oblastní charity Havlíčkův Brod. Zdejší nemocnice pomáhá Charitě pravidelně, loni na jaře rovněž darovala potraviny znevýhodněným rodinám. Více také na webu www.hb.charita.cz.

Lubica Pleskačová

Díky jarní sbírce mohla Farní charita v Dobrušce pořídit dokonce dva oxygenátory, které už pomáhají nemocným a lidem po těžším průběhu covid-19 v regionu. Velký dík všem, kdo do sbírky přispěli. Foto: archiv Farní charity Dobruška

Vedoucí Charitního domova v Havlíčkově Brodě Adéla Bělunková s kolegyní přebírají pomoc od zaměstnanců zdejší nemocnice pro rodiny s dětmi v těžké životní situaci. Děkujeme! Foto: archiv Oblastní charity Havlíčkův Brod

Sbírka na pomoc klientům pečovatelské služby

Jičín: Oblastní charita v Jičíně letos slaví 15 let od svého založení. Charitní pečovatelská služba byla jednou z jejích prvních služeb, o kterou je dnes stále větší zájem. Naše pečovatelky pomáhají klientům často i nad rámec svých možností, a aktuálně je trápí nedostatek pomůcek. Zdravotní stav některých klientů například vyžaduje větší počet inkontinenčních pomůcek, než na který mají nárok ze zdravotního pojištění. Bohužel už ani ty darované nestačí. Jičínská Charita proto vyhlásila veřejnou sbírku na zdravotnické pomůcky pro klienty Charitní pečovatelské služby. **Příspěvky je možné posílat na číslo účtu: 325 1288 399/0800, VS: 901**. Moc Vám děkujeme i za dosavadní podporu! Více také na www.jicin.charita.cz.

David Jung

Oxygenátory už slouží nemocným

Dobruška: Farní charita v Dobrušce provozuje půjčovnu zdravotnických pomůcek a osobní asistenci. Díky sbírce byly na jaře zakoupeny dva oxygenátory, které slouží našim klientům po celém Rychnovsku a po nichž je v této době vysoká poptávka. Tento přístroj ulehčuje dýchání pacientů, kteří prodělali závažnější formu covid-19 a nastoupili do domácího léčení. Cílem sbírky, za níž stál pan Ing. arch. Oldřich Bittner, bylo vybrat 12 000 korun na nákup tohoto přístroje. Výsledek však předčil očekávání, vybralo se 20 011 Kč a mohly se tak pořídit hned dva. Poděkování patří všem, kteří se rozhodli přispět, podpořit nemocné a zároveň vyjádřit podporu těm, kdo o ně pečují. Více také na www.dobruska.charita.cz.

Jana Poláčková

KALENDÁŘ AKCÍ NA ČERVEN

Hradec Králové

■ **16.–30. 6., Kamínková benefice pro Sluníčko**

Zapojte se i vy do tradiční benefice pro ranou péči Sluníčko, které pomáhá rodinám pečujícím o děti s postižením. Kamínek můžete omalovat a také koupit. Pomůžete dobré věci a uděláte radost sobě i druhým.

Omalované kamínky je možné donést anebo doručit do 20. června na adresu Oblastní charita, Komenského 266, 500 03 Hradec Králové.

Prodej malovaných kamínků proběhne 23.–24. 6. v Žižkových sadech (15–21 hod.).

Online aukce kamínků od známých výtvarníků a osobností se koná **30. 6.** v 18 hod. na portále **LIVEbid.cz**. Vernisáž výstavy kamínků je plánovaná na 16. 6. v Galerii Koruna.

Více informací najdete na **www.charitahk.cz**, kde si můžete i prohlédnout nabídku originálních omalovaných kamínků.

Rychnov nad Kněžnou, Sebranice u Litomyšle

■ **červen, Putovní výstava příběhů z Indie „Za naše úspěchy vděčíme Vám“**

Rychnov n. Kn., Městská knihovna Karla Poláčka (Hrdinů odboje 671) a Sebranice u Litomyšle, kostel sv. Mikuláše.

Poznejte příběhy indických dětí zapojených do projektu Adopce na dálku hradecké Diecézní charity, kterým dárci pomáhají na jejich cestě ke vzdělání.

Více také na **www.adopce.hk.caritas.cz**.

AKTUALITY

Poličská Charita děkuje všem, kdo se zapojili do úspěšného benefičního běhu pro Domácí hospic sv. Michaela. Foto: archiv Oblastní charity Polička

Na jaře jsme byli v běhu

Polička: V dubnu naše pracovní i odpočinkové chvíle zcela naplnil charitní Běh pro náš Domácí hospic sv. Michaela. Nebývalou měrou se zapojila i pohybem nadšená široká veřejnost z poličského regionu, a to napříč všemi generacemi. Podpořit nás přijeli i přespolní, nejvzdálenější účastnice je až z irského Dublinu, které byla uznána tzv. virtuální trať. Na výběr bylo 5 označených tratí v okolí Poličky v délce od 2,6 km až po maratonovou 42,195 km. I ta byla několika běžci pokořena. Formou startovného jsme pro Domácí hospic sv. Michaela společně vyběhali přes 80 tisíc Kč. Velké poděkování tak patří všem, kteří na tratích zanechali svou nesmazatelnou stopu. Více také na www.policka.charita.cz.

Marcela Vraspírová

Krásné překvapení

Polička: Děkujeme z celého srdce skupině lidí, které říkáme „Skupina 1983“, za získání finančních prostředků na zakoupení dvou oxygenátorů při spolufinancování naší Charity. Tyto přístroje budou sloužit lidem s dýchacími problémy, kterých v době pandemie přibývá. O jejich zapůjčení je veliký zájem ze strany klientů i veřejnosti. Přestože se nám podařilo díky Burze filantropie 2020 navýšit jejich počet na 9, bylo to stále nedostačující. Těší nás, že dokážeme společně konat dobré věci a pomáhat druhým. Více také na www.policka.charita.cz.

Marcela Vraspírová

ZA POKLADY BROUMOVSKA

Hudební festival v kostelích Broumovska

1. 5. – 28. 9. 2021

26. 6. Broumov | Filharmonie Hradec Králové, Andreas Sebastian Weiser, Ester Pavlů, mezzosoprán / Kristian Mráček, housle
Hector Berlioz, Antonín Dvořák, Antonio Vivaldi

3. 7. Teplice nad Metují | Trio Českého rozhlasu, Svatopluk Schuller
Wolfgang Amadeus Mozart, Iša Krejčí, Tomáš Ille, Ervín Schulhoff

10. 7. Police nad Metují | Boris Giltburg, klavír
Sergej Rachmaninov, Ludwig van Beethoven

17. 7. Otovice | Jiří Bárta, violoncello / Terezie Fialová, klavír / Milan Polák, klarinet / Zuzana Rzounková, lesní roh
Johannes Brahms, Tomáš Ille, Ástor Piazzolla

24. 7. Božanov | Victoria Ensemble
Hudba českých barokních klášterů

30. 7. Hejtmánkovice | Cimbálová muzika Milana Broučka, Michaela Katráková, zpěv
Open air koncert

31. 7. Bezděkov | Jiří Bárta, violoncello / Terezie Fialová, klavír
Antonín Dvořák

4. 8. Vernéřovice | Účastníci Letních hornových kurzů
Robert Schumann, Tomáš Ille, Petr Vacek, Wolfgang Amadeus Mozart

7. 8. Ruprechtice | Jörg Brückner, Szabolcs Zempléni, Jan Vobořil, Zuzana Rzounková / lesní rohy, Jana Goliášová, klavír
Reinhold Glière, Jean Michel Defaye, Robert Schumann, Jiří Pauer, Johann Sebastian Bach

14. 8. Šonov | The Six & Sax Duo, Magdalena Jakubska-Szymiec, saxofon / Grzegorz Szymiec, kytara
Weronika Ratusińska-Zamuszko, Łukasz Woś, Marek Pasieczny ad

21. 8. Martínkovice | Moyzesovo kvarteto
Antonín Dvořák, Egon Krák, Wolfgang Amadeus Mozart

27. 8. Broumov | Jiří Bárta, violoncello
Johann Sebastian Bach

28. 8. Broumov | Epoque Quartet a Duo Siempre nuevo
Tomáš Ille, Antonín Dvořák, Astor Piazzolla ad.

28. 9. Broumov | Prague Cello Quartet
Multižánrový závěrečný koncert festivalu

Rezidenční umělci festivalu
Zuzana Rzounková, lesní roh | Jiří Bárta, violoncello | Tomáš Ille, rezidenční skladatel festivalu

Podpořte festival na webu www.darujme.cz/zapokladybroumovska Děkujeme!

HLAVNÍ PARTNEŘI

VÝZNAMNÍ PARTNEŘI

PARTNEŘI

HUDEBNÍ PARTNEŘI

MEDIÁLNÍ PARTNEŘI

POŘADATEL

www.zapoklady.cz

zapokladybroumovska

Kalendář královéhradecké diecéze

pro rok 2022
představí umělecké skvosty z diecézních sbírek

občanské svátky a církevní svátky s liturgickými barvami a čtením
adresář farností, řeholních a dalších institucí, církevních škol...
kontakty na charity a charitní zařízení v diecézi

Cena 69 Kč

K dostání od června na farních úřadech
nebo v Karmelitánském knihkupectví v Hradci Králové.